

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΖ | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1980 | ΑΡΙΘ. 19

Ο ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΙ Η ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΑ ΝΕΟΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5. Μετά τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον πλῆθος ἀναριθμητῶν βιβλίων καὶ μάλιστα τῶν λεγομένων τῆς «τσέπης», ἔχουν κατακλύσει τὰ Βιβλιοπωλεῖα καὶ τὰ περίπτερα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ μεταφράσεως ξενογλώσσων ἔργων, συνήθως κατωτέρας στάθμης, οὐχὶ δὲ σπανίως ἀνηθικῶν καὶ διεγερτικῶν τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν (σέξ), διὰ τῶν ὁποίων διαφθείρονται τὰ ἦθη τῶν νέων καὶ προκαλοῦνται εἰς τὰς ἀγνάς τῶν νέων ψυχὰς διάστροφα συναισθήματα καὶ ἰδέαι ἐπαναστατικαὶ πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, ἀκόμη καὶ ἐναντίον τοῦ Ἔθνους, τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς Οἰκογενείας, τῶν προσφιλεστάτων προσώπων, γονέων, ἀδελφῶν, φίλων, διδασκάλων καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἀξιοματουχῶν κ.π.ἀ. ἀρχῶν, ἰδεῶν καὶ καταστάσεων. Ἐὰν δὲ εἰς τὰ ἐπιζήμια καὶ ἀνήθικα βιβλία προσθέσωμεν καὶ τὰ μέχρι τοῦ παραλόγου ὑποβαθμίζοντα τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα τῶν νέων θεατρικὰ ἔργα, ὅπως καὶ τὰ παντοειδῆ ἀστυνο-

μικά, οὐχὶ σπανίως ἐγκληματικὰ καὶ σεξουαλικὰ κινηματογραφικὰ ἔργα, ἅτινα προβάλλονται χάριν κερδοσκοπίας, τότε ἔχομεν πλήρη σχετικῶς τὴν εἰκόνα τῶν πολυπληθῶν μέσων τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ὑποβαθμίσεως τοῦ πνεύματος καὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς νεολαίας. Καὶ τὴν χαριστικὴν βολὴν δίδουσι τὰ εὐρέως διαδοθέντα μεταπολεμικῶς ψυχοφθόρα καὶ θανατηφόρα «ναρκωτικά»!

6. Ἡ ἀρχαία τοῦ Πλάτωνος Ἀκαδημία, ἡ Στοά, τὸ Ἐντευκτήριον καὶ τὸ ἐν παντὶ καὶ πάντοτε φιλοσοφεῖν καὶ τὸ εἰς ἀνωτέρας πνευματικὰς μελέτας ἐντρυφᾶν τῶν Ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων μετεστράφη καὶ διεστράφη τὴν σήμερον ἡμέραν, μεταβληθὲν εἰς Χρηματιστήριον καὶ πάσης μορφῆς Λέσχας, τὰς κατωτέρας καὶ χθαμαλὰς τοῦ ἀνθρώπου ὀρέξεις καὶ ἐπιθυμίας ἐξεγειρούσας καὶ τὸ πρόσκαιρον κέρδος θηρεύουσας. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ἠθικὸς ἐκτραχηλισμὸς καὶ θρησκευτικὸν κατρακύλισμα! Τὰ πάντα τίθενται ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν σπάθην τοῦ τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας κρίνοντος καὶ κατακρίνοντος ἀνε-

πεικῶς ἐξωλογικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀχαλινώτου ἀνθρώπου! Ὁ ἄνθρωπος τῶν ὑψηλῶν τάσεων καὶ τῶν ἐξόχων ἰδεῶν, διὰ τῆς διαστροφῆς καὶ ἐκτροπῆς τῶν εὐγενῶν καὶ ὑψηλῶν ἱκανοτήτων του, κατήντισεν εἰς μηχανικὸν ὄν, μόνον τὸ ὑλικὸν καὶ πρόστυχον ἐπιζητοῦν πρὸς ἰδίαν ἀπόλαυσιν καὶ ἡδονήν. Καὶ οὕτω πως ὁ παραπαίων καὶ ἐν πλάνῃ πορευόμενος σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπολαμβάνει νῦν τὰ φρικτὰ τοῦ παραστρατήματός του ἐπακόλουθα.

7. Ἡ διαβόητος καταστᾶσα οἰκονομικὴ κρίσις μὲ τὸ ἐνεργειακὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὰς μεγάλας καὶ ἰθινοῦσας ἐν τῷ κόσμῳ κεφαλὰς καὶ ἐμβάλλει τοὺς πάντας εἰς ἀγωνίαν καὶ τρόμον, πρόκειται ἐνώπιόν μας τρανὸν παράδειγμα αὐτοτιμωρίας τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν τῆς ἐκτροπὴν! Ἀληθῶς! Οὐδέποτε ἄλλοτε θὰ εὔρισκε καλλιτέραν ἐφαρμογὴν τὸ τοῦ Ψαλμωδοῦ: «Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνόητοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς!» Καὶ νὰ σκεφθῆ κανεὶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῆς σήμερον τείνει νὰ κατακτήσῃ τοὺς αἰθέρας καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ τὰ μυστήρια τῆς φύσεως καὶ νὰ καταστήσῃ τὸν τε μακρόκοσμον καὶ τὸν μικρόκοσμον ἀντικείμενον τῆς ἐργαστηριακῆς του ἐρεύνης! Καὶ οὕτως ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἄπαξ ὑπὸ τοῦ διαβόλου λεχθὲν πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν πρωτοπλάστων: «οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. Ἦδει γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ἢ ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς Θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν!» Καὶ ἰδοὺ ὅτι διηνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν ἄπειρον πλοῦτον τῶν γνώσεών του! Καὶ ἐπίστευσεν ὁ δύστηνος, ὅτι ἐγένετο Θεὸς ἐν τῇ ὑπεροψίᾳ του, ὁ ἀνόητος!

8. Καὶ λοιπόν; Ἐὰν θέλωμεν νὰ διαφύγωμεν τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν, ὀφείλομεν νὰ ἀνανήψωμεν καὶ νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας ἐκ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔσω, πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς, μεταστρέφοντες τὴν μισαλλοδοξίαν εἰς ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον καὶ τὴν ἀπιστίαν μας εἰς φρόνημα ταπεινὸν καὶ καθαρὸν ἀπὸ κάθε διαβολικὴν φαντασίωσιν ἐγωπαθείας καὶ ἐξωλογικῆς παγγνωσίας, σοφιστευόμενοι καθ' ἑαυτούς, ἀγνοοῦντες τὸ τῆς Γραφῆς: «Ἄρχῃ σοφίας, φόβος Κυρίου!» Ἀνανήψωμεν λοιπὸν πάντες! Ἀνάνηψις ἀπαιτεῖται καὶ συντονισμὸς τῶν τε ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν δυνάμεων τόσον τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας, ὅσον καὶ τοῦ Οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος καὶ τοῦ Σχολείου. Οὕτως οἱ νέοι βλαστοὶ τῆς Φυλῆς ἡμῶν, θὰ στηρίζονται ἐπὶ νέων ἀρχῶν καὶ βάσεων, ἀρχῶν καὶ βάσεων ὑγιῶν, ὡς μᾶς διδάσκει ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ ἀνυπερβλητὸς πανάρχαιος Πολιτισμὸς τῶν προγόνων μας. Καὶ διὰ τοῦ ὑγιοῦς, τῶν ὑγιῶν Ἑλληνορθοδόξων ἀρχῶν, βιβλίου, θὰ ἐπιτύχωμεν νὰ μορφώσωμεν τοὺς Νέους, πρὸς ἠθικὴν καὶ χριστιανικὴν ἀνάπλασιν τῆς κοινωνίας μας καὶ οὕτω πως θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀνεύρωμεν τὴν ὀρθὴν ὁδὸν τῆς πνευματικῆς ἀνατάσεως ἐν πίστει πρὸς τὴν ἄπειρον ἀγαθότητα, τὴν μακροθυμίαν, τὴν πανσοφίαν καὶ παντοδυναμίαν τοῦ ἐτάζοντος νεφροῦς καὶ καρδίας τρισυποστάτου Θεοῦ!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Ο Ν

ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ

ΑΠΟ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ*

Ὁ Σεβ. Καρδινάλιος, ἀπαντῶν, εἶπε τὰ ἐξῆς:

Ἄδελφοι καὶ Ἀδελφαί ἐν Κυρίῳ,

Πρὸ παντὸς ἄλλου ἂς εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον διὰ τὴν χάριν ποὺ μᾶς δίδει νὰ ζῶμεν ἀπὸ κοινοῦ αὐτὴν τὴν ἱστορικὴν στιγμήν. «Ἅγιος ὁ Θεός! Ἅγιος Ἰσχυρός! Ἅγιος Ἀθάνατος!».

Συμμερίζομαι τὴν χαρὰν τῶν Χριστιανῶν τῶν Πατρῶν, οἱ ὁποῖοι ὑποδέχονται τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου. Συμμερισθῆτε τὴν χαρὰν τῶν Χριστιανῶν τῆς Μασσαλίας ποὺ σᾶς προσφέρουν αὐτὸ τὸ τιμημένον λείψανον. Ἐφυλάσσετε εἰς τὸν τόπον μας, ἐπανέρχεται εἰς τὸν τόπον σας, εἰς τὸν τόπον ποὺ ἐοικήθη καὶ ἐποιήθη μὲ τὸ αἷμα τοῦ «Πρωτοκλήτου» μεταξὺ τῶν Ἀποστόλων. Τὸν ἐφυλάξαμεν ἐπὶ δλοκλήρους αἰῶνας εἰς τὴν κρύπτην τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Βίκτωρος· εὐχόμεθα νὰ τὸν κρατήσετε μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐνδόξου ἐλεύσεως τοῦ περιτομιζομένου ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὴν ἀνάστασίν μας καὶ τὴν εἰσαγωγὴν μας εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς.

Ἄς ἐπαναλάβωμεν τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σταυροῦ τοῦ μαρτυρίου του: «Ὡρατε Σταυρέ, ποὺ ἔλαβες ἀπὸ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ τὴν μορφήν καὶ τὸ κάλλος σου! Ὡ Σταυρέ ἐν πίστει ἠγαπημένε, ἐπὶ μακρὸν ποθήτῃ καὶ ἐπὶ τέλους προσφερόμενος, ἀνάλαβέ με ἀπὸ τὸ μέσον τῶν ἀνθρώπων καὶ ὀδήγησέ με πρὸς τὸν Κύριόν μου διὰ νὰ μὲ παραλάβῃ μὲ ἐσὲ ὅπως μὲ ἐξηγόρασε μὲ ἐσέ».

Ὁ Σταυρὸς κάθε Ἀποστόλου, ὁ Σταυρὸς κάθε χριστιανοῦ εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλ' ἐξ ὧν τῶν Ἀποστόλων ὧν τῶν ἐποχῶν ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μὲ περισσότερον πάθος ἐπεθύμησε καὶ ἠσπάσθη τὸν Σταυρὸν, εἰς σημεῖον ὥστε, κατὰ τὴν παράδοσιν, παρέμεινεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπὶ δύο δλοκλήρους ἡμέρας, κηρῦσσαν ἀδιακόπως τὴν Καλὴν Ἀγγελίαν, περισσότερον μὲ τὸ παράδειγμά του παρὰ μὲ τοὺς λόγους του.

Οὐδέποτε ἐλησμόνησε τοὺς πρώτους λόγους ποὺ τοῦ ἀπηύθυνεν ὁ Χριστός, εἰς ἐκεῖνον καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην, εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὴν ἐρώτησίν των: «Κύριε ποῦ μένεις;». «Ἐλθετε καὶ ἴδετε» (Ἰωάν. 1, 39).

Ὁ Χριστὸς καλεῖ πάντοτε μὲ αὐτὰς τὰς δύο λέξεις: ἔλθετε καὶ ἴδετε. Ὁχι μεγάλοι λόγοι, ὄχι θεαματικαὶ κινήσεις, ἀλλ' ἀπλῶς: «ἔλθετε καὶ ἴδετε». Ἐλθετε! Ποῦ; Γνωρίζομεν διὸ ὁ Κύριος δὲν εἶχε οἰκίαν, δὲν εἶχε ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει (Ματθ. 8, 20). Ὁ μόνος τόπος ὅπου ἐιοποθέτησε τὴν κεφαλὴν του ὑπῆρξεν ὁ Σταυρὸς του. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ὑπόθεσίν του, τότε, διὰ τὴν ὑψωθῆ ἀπὸ τῆς γῆς, θὰ ἐλκύθη ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πρὸς Αὐτὸν (Ἰω. 12, 32).

Ὁ μαθητὴς δὲν εἶναι ὑπὲρ τὸν Διδάσκαλόν του. Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας «ὁ Πρωτόκλητος» τὸ ἀντιλήφθη, ὅπως ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός του Ἅγιος Πέτρος «ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων». Καὶ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, οἱ δύο Ἀπόστολοι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, διδάσκουν εἰς ὅλους ἡμᾶς τὸν δρόμον τοῦ Σταυροῦ, τῆς ἀληθινῆς κατοικίας τοῦ Σωτήρος τῶν ἀνθρώπων. Δὲν εἴμεθα ποτὲ δεβαιότεροι διὸ ἐδρισκόμεθα μετὰ τοῦ Χριστοῦ παρὰ διὰ τὸν φθάσωμεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Καὶ ἐὰν τὸν ἠγαπήσαμεν ἀρκούντως διὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν μέχρι ἐκεῖ, θὰ γενθῶμεν εἰς τὸ μέσον τῶν δοκιμασιῶν μας τὴν χαρὰν τοῦ ἀληθινοῦ μαθητοῦ, τὴν χαρὰν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τὴν χαρὰν τοῦ Ἁγίου Πέτρον. «Κύριε, πρὸς ποῖον θὰ ὑπάγωμεν, Σὺ μόνος ἔχεις τοὺς λόγους τῆς αἰωνίου ζωῆς» (Ἰωάν. 6, 68).

Δὲν ὑπάρχει παρὰ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Δὲν ὑπάρχει παρὰ Ἐκκλησία ἰδρυμένη ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων μὲ ἀκρογωνιαίον λίθον τὸν Χριστόν. Δὲν ὑπάρχει παρὰ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία διὰ μέσον τῶν αἰώνων, δύναται νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τῶν Ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι ἠγγισαν τὸν Χριστόν (πρὸβλ Α' Ἰωάν. 1, 1). Ἴδου διατὶ αἱ δύο ἀδελφαί, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πέσαν ἀπὸ τοὺς αἰῶνας τῆς δυοπιστίας καὶ τῶν διαιρέσεων, ἐπανερθίσονται σήμερον ἢ μία πλησίον τῆς ἄλλης, ἐνώπιον τῶν δύο ἀδελφῶν Ἀποστόλων τοῦ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 340 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17-18 τεύχους.

Πέτρου καὶ τοῦ Ἀνδρέου, ὡς εἰς τὴν πηγὴν τῆς κοινῆς τῶν πίστεως.

Πῶς λοιπόν, ἀπόψε, νὰ μὴ ὑψώσωμεν ἀπὸ κοινοῦ τὴν διαπεραστικὴν φωνὴν τῆς ἀνυπομονησίας μας νὰ ἴδωμεν τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Κύριος θὰ καταστήσῃ ὁρατὴν καὶ πλήρη τὴν ἐνότητά μας; Κατὰ τὴν τελευταίαν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος ὁ Α΄ ὑποδεχόμενος τὴν Αἰδοῦ Ἀγιότητα τὸν Πάπαν Ἰωάννην - Παῦλον τὸν Β΄ ἐξέφραξε μίαν βεβαιότητα, τὴν ὁποῖαν συμμεριζόμεθα μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις μας: «πιστεύομεν διὸ καὶ αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ Κύριος εἶναι παρὼν ἐν μέσῳ ἡμῶν, καὶ διὸ ὁ Παράκλητος ἐπικάθηται ἐφ' ἡμᾶς. Πιστεύομεν διὸ οἱ δύο ἀδελφοὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας ἀγάλλονται μεθ' ἡμῶν. Πιστεύομεν διὸ τὰ πνεύματα τῶν Πατέρων καὶ τῶν κοινῶν μαρτύρων, ὑπερίπτανται ἡμῶν διὰ τὰ μᾶς ἐμπνεύσουν. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως, αἰσθανόμεθα νὰ καταφθάνῃ ἐμπροσθεν τῆς εὐθύνης μας, ἡ ἀγωνιώδης προσμονὴ τῶν διηρημένων χριστιανῶν, ἡ ἀγωνία τοῦ ἄνευ Θεοῦ καὶ ἄνευ Χριστοῦ ἀνθρώπου, ἡ δυστυχία ἐνὸς δλοκλήρου κόσμου ἀνθρώπων ἄνευ ἀνεγνωρισμένων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων». Καὶ εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ Ἰωάννης - Παῦλος ὁ Β΄, δὲν εἶδεν οὐδεμίαν δυσκολίαν νὰ ἐπικυρώσῃ: «Μοῦ φαίνεται διὸ τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν εἰς ἑαυτοὺς δὲν εἶναι ἴσῳ νὰ γνωρίσωμεν ἐὰν δυνάμεθα νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν πλήρη κοινωνίαν, ἀλλὰ περισσότερο ἐὰν ἔχομεν ἀκόμη τὸ δικαίωμα νὰ εἴμεθα χωρισμένοι. Δὲν εἶναι πλέον ὁ καιρὸς νὰ ἐπιταχύνωμεν τὸ βῆμα πρὸς τὴν τελείαν ἀδελφικὴν συμπεριλάωσιν, ὥστε ἡ αὐγὴ τῆς τρίτης χιλιετηρίδος νὰ μᾶς εὖρη ὀρθοῦς τὸν ἕνα πλησίον τοῦ ἄλλου, εἰς μίαν πλήρη κοινωνίαν, διὰ τὰ μαρτυρούμεν ἀπὸ κοινοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν ἐνώπιον τοῦ κόσμου, τοῦ ὁποῖου ὁ εὐαγγελισμὸς ἀναμένει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἐνότητος;».

Ὁρθόδοξοι καὶ Καθολικοὶ, ἄς μὴ βλεπώμεθα μὲ τὰ μάτια τῶν περασμένων αἰώνων, τοὺς ὁποῖους ὁ μακρὸς χωρισμὸς μᾶς ἐπεφόρτισε μὲ καχυποψίας, μὲ ἀδεξιότητες, μὲ λάθη. Τὸ παρελθὸν εἶναι παρελθόν. Ὅ,τι μᾶς ἐζητήθη εἰς τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Δημητρίου τοῦ Α΄ καὶ τοῦ Ἰωάννου - Παύλου τοῦ Β΄, εἶναι «ἡ κάθασις τῆς ὁμαδικῆς μνήμης τῶν Ἐκκλησιῶν μας». Ὁ Ἀθηναγόρας πολὺ ἡγάπα αὐτὴν τὴν σκέψιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «ἠσημονῶν τὰ πρῶτα, πορεύομαι πρὸς τὰ ἐμπρὸς διὰ τὰ προσπαθήσω νὰ κατακινήσω τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, ὅπως κατακινήθῃ ἀπὸ αὐτὸν» (Φιλιπ. 3, 10-15).

Μάλιστα! Ἄς βαδίσωμεν ἐμπρός! Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν, εἰς τὰς Πάτρας καὶ τὴν Μασσαλίαν, εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς Ρώμην. Ἄς ἴδωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν «σήμερον τοῦ Θεοῦ». Δὲν εἴμεθα ἀδελφοὶ, ὅπως ὑπῆρξαν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας; Εἰς τὰ πρόσωπά μας, τῶν ἐμπόρων, τῶν ἀλιέων, τῶν ἐργατῶν, τῶν

φοιτητῶν, τῶν ἱερέων, τῶν ἐπισκόπων, δὲν διαφαίνεται ὁ ἴδιος ὁ Κύριος; Δὲν εἶναι τὸ ἴδιον Εὐαγγέλιον ποὺ ἀναγγέλλομεν μὲ διαφορετικοὺς τόνους; Ἡ ποικιλία τῶν προσώπων μας καὶ τῶν χαρακτήρων μας εἶναι τὸ σημεῖον τοῦ ἀστείρευτου πλοῦτου τῆς ἀδαιρέτου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ καθεὶς ὀφείλει νὰ μεταστραφῇ ὀλίγον πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἄλλου διὰ τὰ διορθώσῃ ὅ,τι ἢ ὀραοῖς του ἔχει τὸ πολὺ ἰδιαίτερον. Ὁ καθεὶς ὀφείλει νὰ ἐκλεπιύνη τὸ ὅς του εἰς τὸν ἴσον τοῦ ἄλλου διὰ τὰ ἀκούσῃ ὅ,τι τὸ Πνεῦμα λέγει εἰς τὰς Ἐκκλησίας» (Ἀποκ. 2,7).

Ἡ κοινὴ πίστις μας, ἴσῳ εἰς τὰς Πάτρας ὅσον καὶ εἰς τὴν Μασσαλίαν, εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν, δὲν εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τὴν πρόκλησιν τοῦ συγχρόνου κόσμου, ἐνὸς κόσμου ὁ ὁποῖος ἀναζητεῖ τὴν οἰκοδομὴν του μακρὰν τοῦ Θεοῦ; Διὰ τῆς ἀνακαλύψεως καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἰδίων παραδόσεων τῶν πρωτοαρχικῶν ἀξιών μας, δὲν ἔχομεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν πίστιν μας, νὰ τὴν ἐμπλουτίσωμεν, νὰ τὴν κάμωμεν λαμπροτέραν; ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς τὸ εἶπεν ἐπισήμως, κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου του: «Ἴνα ἐν ᾧ εἶναι, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ» (Ἰωάν. 17,21). Ἀπὸ κοινοῦ εἴμεθα ὑπεύθυνοι τοῦ μέλλοντος τῆς πίστεως ἐν τῷ κόσμῳ.

Μᾶς βλέπετε τὸν ἕνα πλησίον τοῦ ἄλλου; ὁ Ἱεράρχης σας Νικόδημος καὶ ἡ ταπεινότης μου. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου μᾶς προσήγγισε. Ἀλλὰ καὶ οἱ δύο μαρτυροῦμεν διὸ ἀκούομεν μίαν φωνὴν, ἐξαιρετικῶς ἰσχυρὰν ἀπόψε, τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος τῶν δύο Ἀποστόλων ἀδελφῶν, τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἀνδρέα, ἀμφοτέρων σταυρωθέντων διὰ τὸν ἴδιον Κύριον. Καὶ ἡ ἀποστολικὴ αὐτὴ φωνὴ μᾶς πιέζει νὰ ἐξαντλήσωμεν ὅλα τὰ μέσα διὰ τὰ τελειώσωμεν τὴν τελείαν κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ διέσχεται διὰ τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Μασσαλίας. Ἐπὶ τῆς κοινῆς πορείας μας, ὅπως ὁ Ζαχαρίας ἐπὶ τῆς συγκομορέας, ἀκούομεν τὴν πρόκλησιν τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν φιλοξενήσωμεν: «Σπεύσας κατάβηθι, σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι» (Λουκ. 9, 15). Ἄς κατέλθωμεν γρήγορα. Δι' αὐτῆς τῆς εὐλογημένης συναντήσεως, ὁ Κύριος μᾶς χαρίζει ἕνα νέον σημεῖον ἐλπίδος. Ταπεινῶς ὑποτασσόμεθα εἰς τὴν ἁγίαν θέλησίν του, μετ' ἐμπιστοσύνης προσευχόμεθα ἵνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς. Μετὰ χαρᾶς ψάλλομεν ὅλοι μαζί: «Δόξα τῷ τρισαγίῳ Κυρίῳ». Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὸν Σταυρὸν Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

Ἄξιος ὁ Ἱεράρχης τῶν Πατρῶν.

Ἄξιος ὁ Λαὸς τῆς.

Μέγας Ἑσπερινός.

Ἀκολούθως εἰσήλθον πάντες εἰς τὸν Ναὸν καὶ παρηκολούθησαν τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, καθ' ὃν ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Μελέτιος.

Οἱ Ὀρθόδοξοι Ἱεράρχαι ἔλαβον θέσεις ἐν τῇ Σωλέα, οἱ δὲ ΡΚαθολικοὶ, ἐπὶ ἐξέδρας, ἐν τῷ κυρίως Ναῷ.

Ὁ χοροστατῶν Μητροπολίτης Γαλλίας, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὁμιλήσας κατὰ τὸν Ἑσπερινόν, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Ἐκκληρῶν σεπτὴν Πατριαρχικὴν ἐπιτολὴν ἐκπροσωπῶ κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην στιγμήν τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ διαβιβάζω πρὸς τὸν εὐσεβῆ Πατριᾶκὸν Λαόν, πρὸς τὸν Ποιμενάρχη καὶ τὸ Ἱερατεῖον αὐτοῦ, πρὸς Ὑμᾶς Ἐξοχώτατοι καὶ Ἐντιμώτατοι, τὴν ἐλλογιὰν καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιώτητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου Δημητρίου καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Εἰς αὐτὰ προστίθενται καὶ τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐμαρτύρησεν ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας ὁ Πρωτοκλήτος, Ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πολιοῦχος τῆς Ἰστορικῆς ταύτης Πόλεως.

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἱεροῦ τούτου κειμηλίου εἰς τὸν τόπον τῆς προελεύσεώς του εἶναι ἀσφαλῶς ἔργον τῆς Θείας Προνοίας. Τὰς ἐμπνεύσεις καὶ προσπαθείας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν εἰς τὴν πραγματοποιήσασιν τοῦ σημερινοῦ τούτου γεγονότος, κατηύθυνε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὁ Παράκλητος, ἐκεῖνος ὅστις ὀδηγεῖ τὰ δῆματά μας εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Ἐάν σήμερον τὰ δῆματα τῶν δύο χριστιανικῶν Ἀντιπροσωπειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκπροσωποῦν τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γαλλίας, ὠδηγήθησαν ἕως ἐδῶ, τοῦτο ὀφείλεται εἰς μίαν μακρὰν καὶ ἀμοιβαίαν φιλίαν καὶ ἀγάπην ἣτις ἐκαλλιεργήθη καὶ ἀνεπτύχθη μὲ τὴν Θεῖαν Πνοὴν τοῦ Παρακλήτου ἢ ὁποῖα ἐδέχσανε τὰς καρδίας μας, ἐγεφύρωσε τὸ μεσότοιγον τῆς ἔχθρας καὶ ἐδημιούργησε ὑπεράνω τῶν ἀντιθέσεων τὸν ἀδελφικὸν τοῦτον δεσμόν.

Ζῶμεν εἰς ἓνα κόσμον ταραγμένον καὶ ἀνήσυχον. Εἰς μίαν ἐποχὴν θρησκευτικῶν φανατισμῶν, μίσους, μισαλλοδοξίας καὶ ἀνταγωνισμῶν. Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καλούμεθα οἱ Χριστιανοί, οἰασδήποτε ὁμολογίας, νὰ δώσωμεν τὴν καλὴν μαρτυρίαν ὅτι τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Χριστοῦ δὲν εἶναι κενὴ λέξις, ἀλλὰ βίωμα τῆς καρδίας καὶ τῶν πράξεών μας. Αὐτὸ τὸ βίωμα τὸ ὑψηλόν, βίωμα μέχρις αἵματος καὶ μαρτυρίου, τὸ ὁποῖον ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου ὡς γίνῃ καὶ δικό μας βίωμα. Σεπερνῶντας τὰς διαμάχας ὡς καλλιεργήσωμεν τὴν φι-

λίαν, ὡς πλησιάσωμεν ἓνας τὸν ἄλλον διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντιπαραβάλωμεν ἀδελφικῶς τὰς πνευματικὰς μας ἐμπειρίας, τὰ προσεγγίζοντα βιώματα τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως, ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐνότητά καὶ πραγματοποιηθῇ τὸ αἶτημα τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Πατέρα «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν καθὼς ἡμεῖς». Καὶ τοῦτο ὄχι ἀπὸ σκοπὸν κοινῆς καταπολεμήσεως τοῦ σημερινοῦ ὀλισμοῦ καὶ τῆς ἀθεΐας, ἀλλὰ ἀπὸ πραγματικὴν, ἀπὸ ἀληθινὴν, ἀπὸ ἀγνήν ψυχικὴν διάθεσιν νὰ μαρτυρήσωμεν ἐνώπιον τῶν ἄλλων ὅτι εἴμεθα πραγματικοὶ χριστιανοὶ καὶ νὰ μαρτυρήσωμεν, ἐν ἀνάγκῃ, διὰ τῆς ὑπερτάτης θυσίας, διὰ τοῦ αἵματος, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τῶν Ἀποστόλων, τῶν Μαρτύρων, τῶν Ὁμολογητῶν καὶ τῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὁ ἐπανακομισθεὶς Σταυρὸς τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου εἶχεν ἤδη τοποθετηθῆ εἰς περίοπτον θέσιν ἐν τῷ φερωνύμῳ Ναῷ τοῦ Πρωτοκλήτου (πρὸ τῆς Σωλέας) καὶ ἤρχισε τὸ προσκύνημα, ἐκ μέρους τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον συνεχίσθη καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Μετὰ δὲ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ παρετέθη λιτὸν γεῦμα εἰς τοὺς φιλοξενουμένους Ἕλληνας καὶ ξένους Κληρικούς, ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησ. Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου, ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς «Στέγης γαλήνης» (ἰδιοκτητοῦ Ἰδρύματος προστασίας γερόντων τῆς φερωνύμου ἐνορίας).

*

Κατὰ τὸ ἐπίσημον Πρόγραμμα, ἀπὸ ὥρας 10ης νυκτερινῆς, ἐτελέσθη ἐν τῷ δεξαμένῳ τὸν Σταυρὸν Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου «Πα ν ν υ χ ι ς εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστιῶν», μετὰ Θείας Ἀειτουργίας, καθ' ἣν ἱερούργησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κῶου κ. Ἱεζεκιήλ.

Θεῖα Λειτουργία.

Τὸ πρωτὴ τῆς Κυριακῆς (20 Ἰαν.) ἐτελέσθη πανηγυρικὴ πολυαρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία ἐν τῷ αὐτῷ Ἱ. Ναῷ, προεξάρχοντος τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου Πατρῶν καὶ συλλειτουργούντων τῶν ὡς προεῖρηται ἐνδημούντων ἁγίων Ἀρχιερέων, ἐν πληθούσῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πασῶν τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑξωτερικῶν κ. Ἀνδρέα Ζαΐμη.

Ἡ ΡΚαθολικὴ Ἀντιπροσωπεῖα παρηκολούθησεν ἀπὸ τῆς Σωλέας τὴν Θ. Λειτουργίαν. Ἡ Θ. Λειτουργία μετεδίδετο τηλεοπτικῶς ὑπὸ τῆς ΕΡΤ καὶ ραδιοφωνικῶς ὑπὸ τῆς ΕΡΤ καὶ τῆς ΥΕΝΕΔ. Μετὰ τὸ Εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα (Κυριακῆς ΙΕ' Λουκᾶ [Ζακχαίου]· Λουκ. 19, 1-10), ὁ προεξάρχων Μητροπολίτης Πατρῶν ἐξεφώνησε τὸν ἀκλόουθον **λ ό γ ο ν**

«Ἴδὸν τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν»

(Λουκ. 19,8).

Εἶναι πολὺ συγκινητικὴ ἡ στιγμή καὶ ἡ ἀπόφρασις αὐτή, εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ζακχαίου, πὺν ἠκούσαμεν εἰς τὸ σημερινὸν εἰσαγγέλιον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί.

Ὁ πλούσιος αὐτὸς ἀρχιτελώνης, εὐρισκόμενος ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, ἀναλογίζεται ὠρισμένα δυσάρεστα πράγματα πὺν εἶχε κάνει εἰς τὴν ζωὴν του, μετὰ τὰ ὁποῖα ἀδίκησε καὶ ἐλύπησε πολλούς, διὰ τὰ ἐπωφελήθη ὁ ἴδιος. Καὶ τώρα μετανοεῖ. Καὶ θέλει νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ κακῶς γενόμενα.

Ἄς τὸν παρακολουθήσωμεν εἰς τὴν ἐπανορθωτικὴν πορείαν του.

1. Εἶχαν ἀρχίσει νὰ τὸν ἀπασχολοῦν πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα. «Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι». Προηγουμένως τὸν ἐνδιέφερον μόνον τὰ χρήματα καὶ τὰ κέρδη. Τώρα ζητεῖ νὰ γνωρίσῃ τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Καὶ δὲν περιορίζεται εἰς μίαν ἀπλὴν ἐπιθυμίαν καὶ διάθεσιν· ἀλλὰ προχωρεῖ ἀποφασιστικὰ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν καλῶν του διαθέσεων.

Ἐξουδετερώνει ὅλα τὰ ἐμπόδια. «Ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν», διὰ τὰ ξεπεράσῃ τὰς μεγάλας δυσκολίας πὺν ἐδημιουργοῦντο ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος πὺν περιεκύκλωνε τὸν Χριστόν καὶ ἀπὸ τὸ μικρόν του ἀνάστημα.

Ἐχρειάζετο ὁμολογουμένως πολλὴν ἀποφασιστικότητα καὶ πολλὴν ταπεινώσιν καὶ αὐταπάρῃσιν, διὰ τὰ προεβῆ εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτάς.

Δὲν ἦτο, ἐπὶ τέλους, μικρὸ παιδί, διὰ τὰ ἀνεβῆ ἐπάνω εἰς ἓνα δένδρον, «ἵνα ἴδῃ αὐτόν». Ἦτο ἓνας ἄνθρωπος μετὰ ἡλικίαν καὶ μετὰ κοινωνικὴν θέσιν, πὺν δὲν θὰ τοῦ ἐπέτρεπον, εἰς ἄλλην περίπτωσιν, νὰ ἀναρχιρῆ εἰς τὸ δένδρον.

Ἄλλ' ὁ Ζακχαῖος παραμερίζει αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ συμβατικὰ ἐμπόδια.

Θέλει ὁπωσδήποτε νὰ εὐρεθῆ κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ τὸ ἐπιδιώκει ἀντὶ πάσης θυσίας.

Πόσα πράγματα θὰ ἐτακτοποιοῦντο καὶ θὰ διωρθώνοντο, ἐὰν δὲν μᾶς ἐμπόδιζεν ἡ διστακτικότης καὶ ὁ ἐγωισμὸς μᾶς!

Εἶναι ἀνάγκη νὰ παραμερίσωμεν τοὺς ἐγωισμοὺς μᾶς καὶ τοὺς δισταγμοὺς μᾶς, διὰ τὰ πλησιάσωμεν περισσότερο τὸν Χριστόν καὶ τὸ θέλημά Του. Μάλιστα εἰς τὴν ἐποχὴν μᾶς, πὺν ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ ἡ κατὰ Χριστόν ζωὴ χλευάζεται. «Ἴνα ὁ κόσμος

πιστεύσῃ» (Ἰωάν. 18,21) καὶ ἀποδεχθῆ τὴν σωτηρίαν ἀλήθειαν καὶ χάριν τοῦ Χριστοῦ, ἀναμένει ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς νὰ ὑπερνικήσωμεν ὅσα μᾶς ἐμποδίζουν νὰ φανώμεν ἄξιοι τοῦ χριστιανικοῦ ὄντοματος.

*

2. Ὁ κόσμος ἔξω ἐσχολίαζε καὶ τὸν Ζακχαῖον καὶ τὸν Χριστόν. Τὸν Ζακχαῖον διὰ τὸ ὄψιμον ἐνδιαφέρον του νὰ γνωρίσῃ τὸν Κύριον, ἀφοῦ πρῶτα εἶχε διαπράξει πολλὰς ἀδικίας. Καὶ τὸν Χριστόν, διότι «παρὰ ἁμαρτωλῶ ἄνδρὶ εἰσηλθε καταλύσαι».

Ἄλλὰ πόσον ἐπλανῶντο εἰς τὰς κρίσεις των οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι! Δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ γνωρίσουν ποῖα κοσμογονία πραγματικὴ ἐγένετο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ζακχαίου, καὶ ποῖα σωτήρια ἀποτελέσματα ἐπρόκειτο νὰ προέλθουν ἀπὸ τὴν συνάντησίν του ἐκείνην μετὰ τὸν Χριστόν.

«Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο», ἐβεβαίωσεν ὁ Κύριος. Καὶ προσέθεσεν· «ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς».

Ἄς προσέξωμεν ὅτι ὁ Κύριος κατ' οὐδένα λόγον ἀπέφυγε τὴν συνάντησιν μετὰ τὸν «ἁμαρτωλὸν» Ζακχαῖον. Δὲν ἔσπευσεν ἐν τούτοις νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν σωτηρίαν του, εἰ μὴ μόνον διὰ τὸν ἥκουσε καὶ εἶδε τὰς ἐμπράκτους ἐκδηλώσεις τῆς μετανοίας του καὶ τὴν ἀληθινὴν ἐπανόρθωσιν τῶν προηγουμένων σφαλμάτων του.

Ἄς μὴ ὑπάρξουν καὶ σήμερον μεμψιμοῖροι μιμηταὶ ἐκείνων, οἵτινες «ἀδόντες διεγόγγυζον» διὰ τὴν συνάντησιν καὶ ἐπαφὴν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ Ζακχαίου.

Ἡ συνάντησις ἐκείνη εἶχε προϋποθέσεις θεϊκὰς μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ζακχαίου, καὶ διὰ τοῦτο κατέληξεν εἰς τὸ αἴσιον ἀποτέλεσμα τῆς σωτηρίας του.

Ὁ Χριστὸς ἐγνώριζε τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, ἐνῶ ὁ κόσμος ἔκρινε μόνον μετὰ τὰ δεδομένα πὺν ἔως τότε εἶχεν ὑπ' ὄψει του διὰ τὸν Ζακχαῖον.

Ἄς ἀφίνωμεν τὸν Καρδιογνώστην Κύριον νὰ ἐνεργῆ μυσταγωγῶν, ὡς ἄλλους Ζακχαῖους, ὅλους τοὺς ζητοῦντας τὰς τοιαύτας συναντήσεις. Γνωρίζει καλῶς ὁ Πανιογνώστης Θεὸς «εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ» ἐπιζητοῦσι ταύτας. «Τί γὰρ; πλὴν παντὶ τῶν ὄψων, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται» (Φίλιπ. 1, 18). Γνωρίζει Ἐκεῖνος νὰ οἰκοδομῆ τὴν ἐνότητα, κατὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον τῆς εὐδοκίας Του, διὰ τοὺς πιστοὺς Του καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Του.

*

3. Ἡ περίπτωσις τοῦ Ζακχαίου μᾶς προσφέρει μίαν ἀκόμη σπουδαίαν ἀλήθειαν, ἀπολύτως ἀπαραί-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1980 ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριῶν τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐγένετο ἡ καθιερωμένη τελετὴ τοῦ Ἀγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1980-1981 καὶ ἐπὶ τῇ ἐγκαταστάσει τῶν νέων Πανεπιστημιακῶν Ἀρχῶν. Ὁ Ἀγιασμός ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀνδροῦσης καὶ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀναστασίου Γιαννουλάτου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Νέας Ἱερσῆς κ. Σίλλα, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρευνῶν κ. Ἀθανασίου Ταλιαδούρου, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Πεκίνου καὶ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἀκαδημίας τῆς Κίνας κ. Τσοῦ - Πέι - Γιουάν, τῶν μελῶν τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας Συγκλήτου, πολλῶν καθηγητῶν, ὑφηγητῶν καὶ ἐκπροσώπων τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ καὶ τῶν Φοιτητῶν.

Μετὰ τὸν Ἀγιασμόν, ὁ ἀπερχόμενος Πρύτανης καὶ νῦν Προπρύτανης κ. Φώτιος Μήτσης ἀφοῦ ὁμίλησε δι' ὀλίγων καὶ ὑπέμνησε τὰ κυριότερα ἐπι-

τησιον, διὰ τὰ «ἐλθῶσι καιροὶ ἀναρύξεως» (Πράξ. 4,30), ἀγάπη καὶ εἰρήνη καὶ πᾶσα εὐλογία Θεοῦ εἰς ἡμᾶς, εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἐκφράζεται, ὅχι μὲ τὸς λόγους, ἀλλὰ μὲ τὰς πράξεις ποὺ συνώδευσαν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Ζαχαρίου αἰδοῦ τὰ ἡμῶν τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πιωχοῖς, καὶ εἰ τινὸς τι ἐσκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν».

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα καὶ ἡ παροῦσα συνάντησις, ἐν ὀνόματι Κυρίου, ἐκπροσώπων τῶν δύο προσβυγενῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, μᾶς δίδει τὴν δυνατὴτητα νὰ ἴδωμεν τὰ συντελούμενα Γεγονότα, εἰς τὴν προέκτασιν τῆς χειρονομίας ἐκείνης τοῦ Ζαχαρίου.

Ὁ Ζαχαῖος ἐθεώρησεν ἀπαραίτητον νὰ ἀποδώσῃ ὅ,τι ὄφειλε. Καὶ χαίρομεν διότι ἀπὸ μέρους τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξεν ἄμεσος καὶ ἀδίστακτος προθυμία νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν πόλιν τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου τὸν Σ τ α υ ρ ὀ ν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπέθανεν ὑπὲρ Χριστοῦ ὁ Πρωτόκλητος μαθητὴς καὶ μισητὴς τοῦ Πάθους Αὐτοῦ» (Ἰδιόμ. Λιτῆς, 30 Νοεμβρ.).

τεύματα καὶ προβλήματα τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1979 - 1980, παρέδωκε τὴν σκευτάλην τῶν πρυτανικῶν καθηκόντων εἰς τὸν νέον Πρύτανην καὶ Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Εὐάγγελον Δ. Θεοδώρου, ὅστις λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς:

Σεβασμιώτατοι Θεοφιλέστατε, Κύριε Ὑπουργέ, Κύριε Πρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Πεκίνου, Κύριε Πρύτανη, Κύριοι Συνάδελφοι, Κύριοι ἐκπρόσωποι τοῦ Ε.Λ.Π. καὶ τῶν Φοιτητῶν, Κυρίες, δεσποινίδες καὶ κύριοι.

Ἀναλαμβάνοντας σήμερα τὰ νέα μου καθήκοντα, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσω ἄλλη μιὰ φορὰ τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους, ποὺ μὲ τὴν τιμητικὴν ἀήφο τους ἐξέφρασαν τὴν ἐμπιστοσύνη τους στὸ πρόσωπό μου καὶ μέσα στὸ ἀρχαιότερο αὐτὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς Χώρας μὲ ἀνύψωσαν στὴν πρώτη βαθμίδα τῆς ἱεραρχικῆς του κλίμακος.

Ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ἰδιαίτερα τὸν Πρύτανη καὶ φίλο κ. Μήτση, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ

Μᾶς ἔφερον καὶ μᾶς παρέδωσαν ἐπισήμως τὸν ἀπὸ ὀκτὼ αἰῶνων φυλασσοῦμενον ἐν Μασσαλίᾳ Σταυρὸν τοῦ Πολιούχου μας. Εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἀποδώσαντας εἰς ἡμᾶς τὸν πολῦτιμον αὐτὸν θησαυρὸν μας.

Καὶ εὐχόμεθα, αὐτοῦ τοῦ εἴδους αἱ ἐκδηλώσεις νὰ καλλιερگوῦν καὶ νὰ προάγουν τὰς καλὰς σχέσεις καὶ τὴν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν, μέσα εἰς μιάν ἀ- τμοσφαιραν ἀγάπης καὶ εἰλικρινείας.

Ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτὰ δείγματα ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας, εἶθε νὰ φθάσωμεν καὶ εἰς «τὴν τῶν πάντων ἔνωσιν» εἰς «τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωनीαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἀμήν.

Μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἐγένετο μικρὰ δεξίωσις τῶν Συλλειτουργῶν, ὡς καὶ τῶν μελῶν τῆς ΡΚαθολικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ τῆς ἐνορίας Ἁγίου Ἀνδρέου, ὅπου παρετέθη τὸ εἰθισμένον «πρωτῶν» ρόφημα καὶ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία ἀγαστροφῆς καὶ συζητήσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἀντιπροσωπειῶν, Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Πατρὼν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

μοῦ παραδῶση τὴν σκυτάλη τῶν Πρωτανικῶν καθηκόντων ὄχι ἀπλῶς μὲ ἐθιμοτυπικὲς συγχαρητήριες εὐχές, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸσον ἐπαινετικά λόγια. Ἐπιθυμῶ νὰ τὸν διαβεβαιώσω, πὼς τὸ παράδειγμά του θὰ εἶναι γιὰ μένα καθοδηγητικό. Μέσα σὲ μιὰ πολὺ δύσκολη ἀκαδημαϊκὴ χρονιά μὲ αἴσθημα εὐθύνης, μὲ ἀκαταπόνητο ζήλο, μὲ ψυχραιμία καὶ πολλὴ δεξιότητι κατώρθωσε μὲ τὴν βοήθεια τῆς ἀπερχομένης ἐκλεκτῆς Συγκλήτου τόσο νὰ ἐπιλύσῃ πολλὰ προβλήματα, ὅσο καὶ νὰ παρακάμψῃ ἐμπόδια καὶ νὰ ὑπερφαλαγγίῃ ἀντίξοες καταστάσεις, πὺν ἔθεσαν σὲ κίνδυνο τὴν ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου. Εἶμαι εὐτυχῆς πὺν θὰ μοῦ συμπέριστάται ὡς Προπύτανις κι ἔτσι θὰ μπορῶ ν' ἀντλῶ ἀπ' τὴν πολὺτιμη πείρά του. Πηγὴ ἐμπνεύσεως εἶναι καὶ τὸ φωτεινὸ παράδειγμα ὄλων τῶν Πρωτάνων τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ἰδιαίτερα γιὰ μένα προσωπικὰ τῶν Θεολόγων Πρωτάνων, πὺν ὑπῆρξαν σεβαστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ διδάσκαλοι ἢ συνάδελφοί μου, δηλαδὴ τῶν ἀεμινήστων Παπαμιχαήλ Μπαλάνου, Βέλλα καὶ Φιλίπιδου, ὅπως καὶ τῶν κ.κ. Παναγιώτου Μπρασιώτου, Χαστούπη καὶ Φυτράκη.

Μὲ δέος σκέπτομαι, ὅτι τὸ νὰ εἶναι κανεὶς στὴν κορυφὴ τῆς πανεπιστημιακῆς πυραμίδος δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν μεγιστοποίηση καὶ κορυφώση τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς ἀνιδιοτελὴ διακονία καὶ πρὸς ἀφιέρωση ὄλων τῶν δυνάμεων καὶ προσπαθειῶν του ἀπ' ἑνὸς πρὸς περιχαράκωση καὶ περιφρούρηση τῆς λαμπρῆς πνευματικῆς παραδόσεως καὶ κληρονομίας τοῦ Πανεπιστημίου μας, πὺν ὁμολογουμένως ἔχει ἀκτινοβολήσει σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμο· ἀπ' ἑτέρου πρὸς περαιτέρω προώθηση τῆς προσπαθείας γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμό καὶ τὴν ποιοτικὴ ἀνοδὸ του μέσα σὲ πλαίσια ὑγιᾶς δημοκρατικά· τρίτον πρὸς ἀποδυνάμωση ἢ ἐξουδετέρωση μερικῶν νοσογόνων αἰτιῶν ἢ καὶ διαλυτικῶν τάσεων, πὺν συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ, πρωτογενῶς ἢ δευτερογενῶς ἐμφιλοχωροῦν μέσα στὴν Πανεπιστημιακὴ οἰκογένεια καὶ δημιουργοῦν —σποραδικὰ ἔστω— συμπτώματα ἀπορρυθμίσεως καὶ τέταρτον πρὸς συνεχῆ ἀναστήλωση τοῦ κύρους τοῦ Πανεπιστημίου μὲ τὴν ἐπιφυλακὴ γιὰ τὴν ἐξυγίανση τῶν —ἔστω ὀλίγων— κυττάρων ἢ μελῶν ἐκείνων τοῦ πανεπιστημιακοῦ ὀργανισμοῦ, πὺν ἔχουν ὑποστῆ ἤδη κάποια διάβρωση ἢ πάσχουν ἀπὸ ἀναμία καὶ καχεξία.

Δὲν θέλω σήμερα νὰ σᾶς καταπονήσω μὲ λεπτομερῆς πρόγραμμα ἐπιδιώξεων ἢ καὶ νὰ ὑπογράψω γραμμᾶτια, πολλὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν πρόκειται νὰ ἐξοφληθοῦν. Στὴν πρώτη συνεδρία τῆς νέας Συγκλήτου θὰ ἐπισημανθοῦν λεπτομερῶς τὰ πολνεπίπεδα, πολυδιάστατα καὶ ποικιλόμορφα προβλήματα, πὺν πρέπει βραχυπρόθεσμα νὰ ἀντιμετωπισθοῦν.

Ἡ ὀλοκλήρωση τοῦ προγραμματισμοῦ καὶ ἡ θεμοθετήση διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν ἢ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ μερικῆς ἀναχρονιστικῆς διατάξεως τὸ νὰ καθορισθοῦν κριτήρια, νόρμες καὶ προδιαγραφῆς γιὰ τὴν ρύθμιση τοῦ κτιριακοῦ καὶ χωροταξικοῦ προβλήματος ἢ ἐξασφάλιση τῶν προϋποθέσεων τῆς ἀπρόσκοπτης ἀναπτύ-

ξιακῆς πορείας τοῦ Ἰδρύματος· ἡ περιστολὴ τῆς γραφειοκρατίας· ἡ ἀναζήτηση εὐελίκτων μηχανισμῶν χρηματοδοτήσεως καὶ ἡ ἀπλοῦστευση τῶν χρονόβωρων διαδικασιῶν· ἡ ποσοτικὴ καὶ ποιοτικὴ βελτίωση τῆς οἰκονομικοτεχνικῆς ὑποδομῆς τοῦ Πανεπιστημίου· ἡ ἀνάληψη σταυροφορίας πρὸς ἀναθεώρηση τῆς ἱεραρχίσεως τῶν ἀναγκῶν εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἀνωτάτη Παιδεία νὰ ἔχῃ ἀπαραιτήτως τὴν πρέπουσα προτεραιότητα μέσα στὸν κρατικὸ προϋπολογισμό καὶ στὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων· ἡ αὐξηση τῶν διατιθεμένων κονδυλίων τόσο γιὰ τὴν πλήρωση τῶν κενῶν θέσεων καὶ τὴν ἴδρυση νέων, ὡς καὶ γιὰ τὴν βελτίωση τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ, οἱ ὁποῖες εἶναι τῶ ὄντι ἀπογοητευτικῆς, ὅσο γιὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸ καὶ ἐρευνητικὸ ἔργο, γιὰ τὴν φοιτητικὴ μέριμνα, ἢ ὁποῖα —ὅσον κι ἂν ἔχῃ σημαντικὰ βελτιωθῆ ἔν σχέσει πρὸς τὸ παρελθόν—, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀτροφικὴ καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προωθηθῆ καὶ ἐντατικοποιηθῆ ἢ προσπάθεια γιὰ τὴν βελτίωση τῆς ἀριθμητικῆς ἀναλογίας καὶ σχέσεως μεταξὺ διδασκόντων καὶ διδασκόμενων καὶ γιὰ τὴν μεγαλύτερη σύνδεση τοῦ διδακτικοῦ ἔργου μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐξέλιξη καὶ τὴν ἐρευνητικὴ ἐμπειρία· ἡ λειτουργικὴ ἀξιοποίηση τοῦ δυναμικοῦ τοῦ Ε.Α.Π. μέσα στὸν ἐνιαῖο διδακτικὸ φορέα· ἡ θεμελίωση μεταπτυχιακῶν σπουδῶν πάνω στὸ θεμέλιο ἀνυψωμένης προπτυχιακῆς ἐκπαίδευσσεως· ὁ ἱεραρχημένος συσχετισμὸς τῶν ἐκπροσωπήσεων μέσα στὴν διαδικασία τῆς ἀληθινῆς δημοκρατικῆς διοικήσεως καὶ ὀργανώσεως τοῦ Πανεπιστημίου· ἡ διέλευση ἀνάμεσα στὶς συμπληγάδες τῶν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων ἀκραίων καὶ μονολιθικῶν θέσεων ἐν σχέσει πρὸς τὸν προωθούμενο νέο Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας — νὰ δειγματοληπτικὰ μερικοὶ ἀπ' τοὺς γενικὰ πὰ παραδεκτοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον στόχους καὶ τῆς νέας Συγκλήτου.

Ἄλλὰ πέραν ἀπ' τὴν προσπάθεια γιὰ ν' ἀποκτήσωμε ὅ,τι μᾶς λείπει, πρέπει ν' ἀγωνισθοῦμε γιὰ ν' ἀξιοποιηθῆ ἐκεῖνο πὺν ἔχομε καὶ τὸ ὁποῖο σὲ μεγάλη ἔκταση μένει παρωπλισμένο, ἀναξιοποίητο καὶ ἀνενέργητο. Πρέπει νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ νὰ καταπολεμηθοῦν ὄλα τὰ γενεσιουργὰ αἰτία τῆς ὑποτονικότητος καὶ μειωμένης ἀποδόσεως τοῦ ἔργου μας.

Νομίζω, πὼς δὲν ἀρκοῦν οἱ διαρθρωτικῆς ἀλλαγῆς καὶ ἡ βελτίωση τῆς οἰκονομικοτεχνικῆς ὑποδομῆς πρὸς ἀνύψωση τῆς στάθμης τῶν σπουδῶν μας. Πάνω ἀπὸ ὄλα εἶναι ἡ ποιότης τοῦ ἡθικοῦ παραγόντος. Ὄταν στὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους μίλησα μέσα στὴν αἴθουσα τῶν Τελετῶν μὲ θέμα: «Ἡ παιδεία τῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς παιδείας» εἶχα τονίσει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Πανάκεια γιὰ τὴν Ἀνωτάτη Ἐκπαίδευση δὲν εἶναι ἡ ὑποτίμηση τῆς ἱεραρχικῆς διαβαθμίσεως τῶν ρόλων τῶν φορέων τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαίδευσσεως, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐμφυλῶνται οἱ ἔδρες καὶ οἱ τομεῖς ἀπὸ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἔχουν συναίσθηση τῆς εὐθύνης καὶ τῶν ὑποχρεώσεών τους. Διαφορετικὰ, ἐὰν οἱ ἔδρες εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβληθοῦν σὲ φέουδα, οἱ τομεῖς εἶναι πολὺ εὐκολώ-

τερο παρά δλόκληρες Σχολές νά μεταβληθοῦν σέ φρα-
τριές ὁμοϊδεατῶν ἢ συνεταίρων. Ὡστε καί ἐπὶ τοῦ
προκειμένου τὸ πρόβλημα εἶναι σέ τελευταία ἀνάλυση
π ρ ὀ β λ η μ α ἄ ξ ι ο λ ο γ ι κ ο ῦ κ α ι ἠ θ ι -
κ ο ῦ α ὐ τ ο ε λ ἔ γ χ ο υ ».

Ἡ ἐντελέχεια, πού θά ἐμψυχώσῃ τίς ἐπικείμενες
διαρθρωτικὲς ἀλλαγές μέσα στὰ Α.Ε.Ι., πρέπει νά
εἶναι ὁ ἀνώτερος ἀξιολογικὸς καὶ ἠθικὸς προσανατολι-
σμός. Τὸ ξεκαθάρισμα τῆς ιδεολογικῆς φυσιογνωμίας
καὶ ταυτότητος τοῦ Πανεπιστημίου μας μέσα στὴν ἀ-
ληθινὰ ἐλεύθερη διακίνηση τῶν ιδεῶν καὶ στὸν πλου-
ραλισμὸ τῶν ἀπόψεων ἢ ἀνάληψη ἐκστρατείας, γιὰ
νά ἐπιτευχθῇ ἀνιδιοτελὴς διακοιματικὴ συμφωνία καὶ
πανεθνικὴ Πανεπιστημιακὴ πολιτικὴ ἢ ἐξασφάλιση τοῦ
ἀληθινοῦ ἀσύλου, πού θά ἐγγυᾶται τὴν ἀπόσκοπη
λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου ἢ συνεχῆς ἐπαγρύ-
πνηση πρὸς αὐτοέλεγχο, αὐτοδιόρθωση καὶ μερικὲς
φορὲς αὐτοκάθαρση τοῦ σώματος τῶν Καθηγητῶν, τοῦ
Ε.Δ.Π. καὶ τῶν φοιτητῶν ἢ συνεχῆς αὐτοκριτικὴ τοῦ
γεμάτου ἀπὸ παλμὸ καὶ ζωντάνεια φοιτητικοῦ κινήμα-
τος καὶ ἢ δημοσιογία σ' αὐτὸ ἀτμοσφαῖρας εἰρηνικῆς
συνπάρξεως, μέσα στὴν ὁποία οἱ φοιτητὲς θά κατα-
νοοῦν πὼς εἶναι ἀδέλφια μὲ κοινὸς στόχους — νά
πάλι μερικὰ αἰτήματά μας. Οἱ φοιτητὲς μας πρέπει
μὲ ὑπευθυνότητα νά συνεργασθοῦν γιὰ τὴν πλήρη ἀπο-
κατάσταση τῆς τάξεως καὶ αὐτοπειθαρχίας στοὺς Πανε-
πιστημιακοὺς χώρους. Πρέπει ἐπίσης νά κατανοήσουν,
ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπόκτηση ἐνὸς minimum ποσοῦ γνώ-
σεων καὶ ἡ μύηση στὴν ἐπιστημονικὴ μεθοδολογία, γιὰ
τὴν ὁποία μύηση εἶναι ἀπαραίτητη ἢ τακτικὴ φοίτη-
ση στὶς παραδόσεις. Ἐπὶ πλέον πρέπει νά συνειδη-
τοποιήσουν τόσο τὴν ἀνάγκη τῆς συνεχοῦς αὐτοεκ-
παιδεύσεως μέσα στὴν Πανεπιστημιακὴ βιβλιοθήκη ἢ
στὸ κατάλληλο ἐργαστήριον, τὰ ὁποία αὐτονοήτως πρέ-
πει νά καταστήσουμε προσιτὰ σ' αὐτοὺς πραγματικό-
τητα, ὅσο καὶ τὴν ἀνάγκη τῆς γενικῆς αὐτομορφώ-
σεως διὰ τῆς συμπληρώσεως τῆς νοσησιαρχικῆς παι-
δείας μὲ γνήσιες πολιτιστικὲς πρωτοβουλίες. Πρέπει
νά χαροῦμε, πού φοιτητὲς μας ἔκαμαν ἤδη τοὺς τελευ-
ταίους μῆνες ἐλπιδοφόρα βήματα πρὸς τὴν κατεύθυ-
ση αὐτή. Πρέπει ὅμως πάντα νά θυμοῦνται πὼς ἡ
πολιτιστικὴ ἐξόρμησή τους δὲν πρέπει νά γίνῃ αὐτο-
σκοπὸς εἰς βάρος τοῦ κυρίως σκοποῦ τῆς φοιτητικῆς
τους ιδιότητος, οὔτε νά ὑποδουλωθῇ σέ κομματικὲς
ἐπιδιώξεις. Ὅλοι οἱ φορεῖς τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἔρ-
γου πρέπει ἔπειτα νά μελετήσουμε πὼς νά μὴ συ-
σφραδύωμε τίς ἐπὶ μέρους ἀποσπασματικὲς ἐνέργειές
μας σ' ἓνα μηχανικὸ ἄθροισμα, ἀλλὰ νά τίς ἐντάσσωμε
σ' ἓνα ὀργανικὸ ὅλο καὶ σύστημα ἐπιδιώξεων καὶ σκο-
πῶν.

Μόνον ἔτσι τὸ Πανεπιστήμιό μας θά μπορέσῃ κά-
ποτε νά ἀκτινοβολήσῃ ὄχι μόνον ὡς ἐκπαιδευτικὸ καὶ

ἐρευνητικὸ κέντρο, ἀλλὰ καὶ ὡς φυτώριον πνευματικοῦ
καὶ κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ, ὡς ἐστία ὑγιῶς ιδεο-
λογικοῦ αὐτοπροσανατολισμοῦ καὶ πολιτιστικῆς ἀκτι-
νοβολίας.

Ἐπὶ τὴν πίεση ὅλων αὐτῶν καὶ πολλῶν ἄλλων αἰ-
τημάτων καὶ ὀρατισμῶν αἰσθάνομαι ἀληθινὸ δέος καὶ
ἰλιγγο γιὰ τὸν ὄγκο τῆς ἐργασίας, πού μὲ περιμένει.
Ἐκεῖνο ὅμως πού μου δίνει θάρρος εἶναι ἡ ἐλπίδα
ἢ μᾶλλον ἢ βεβαιότης, ὅτι θά συνδράμουν τὸ ἔργο μας
ὅλοι οἱ Πανεπιστημιακοὶ παράγοντες καὶ σύλλογοι προ-
σωπικοῦ καὶ φοιτητῶν, ὁ τύπος, τὰ κόμματα, τὰ ἀρμό-
δια ὄργανα τῆς Πολιτείας καὶ πρὸ πάντων ὁ Ὑπουρ-
γὸς τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Τα-
λιαδοῦρος, ὁ ὁποῖος ἔχει παρουσιάσει ἀπτά δείγματα
φωτισμένης καὶ συνετῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πανεπι-
στημιακῶν ζητημάτων καὶ τιμᾶ σήμερα μὲ τὴν παρου-
σία του ἰδιαίτερα τὸ Πανεπιστήμιό μας. Τὸ δέος μου
μετριάζεται καὶ ἀπὸ τὴν σκέψη, ὅτι θά ἔχω τὴν ἀμέ-
ριστη καὶ ὁμόψυχη συμπαράσταση καὶ τὴν πολύτιμη
ἀρωγὴ ὄχι μόνον τοῦ μέχρι σήμερα Πρυτάνεως κ. Μή-
τση, ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἐκλεκτῆς Συγκλήτου, τοῦ Ἀντι-
πρυτάνεως κ. Βουζίκα, τῶν κ. Κοσμητῶρων καὶ Συγκ-
λητικῶν, τῶν ἐκλεκτῶν μελῶν τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμ-
βουλίου μὲ τὴν εὐσυνείδητη καὶ ταχύρρυθμη λειτουρ-
γία του ὑπὸ τὴν ἐξαίρετη προεδρία τοῦ κ. Κάμτσιου,
τῶν συμμετεχόντων στὶς συνεδρίες τῆς Συγκλήτου κυ-
ρίων ἐκπροσώπων τοῦ Ε.Δ.Π. καὶ τῶν φοιτητῶν, πού
διακρίνονται γιὰ τὴν ὠριμότητά τους, καὶ τέλος τῶν
ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων τῶν Κεντρικῶν
Ἐπιχειρησιῶν καὶ τῶν Γραμματειῶν τοῦ Πανεπιστημίου
μας, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ ἀντίξοες συνθήκες ὡς ἀληθινοὶ ἀ-
φανεῖς ἥρωες διεκπεραιώνουν τεράστιο ἔργο.

Τέλος, ὑποσχόμενος ὅτι θά ἐκδαπανήσω ὅλες τίς
δυνάμεις μου γιὰ τὴν συνέχιση τῆς ἀνοδικῆς πορείας
τοῦ Πανεπιστημίου μας καὶ ἐλπίζοντας στὴν βοήθεια
τοῦ Θεοῦ καλῶ ὅλα τὰ μέλη ὅλων τῶν φορέων τοῦ
ἔργου τῆς Πανεπιστημιακῆς οἰκογενείας μας νά ἐνώ-
σουμε μὲ ὁμοψυχία τὰ χέρια στὴν κοινὴ μας προσπά-
θεια.

Εὐχαριστῶ ὅλους, πού τιμῆσατε μὲ τὴν παρουσί-
ας τὴν σημερινὴ τελετὴ γιὰ τὴν ἔναρξη τοῦ νέου
Πανεπιστημιακοῦ ἐνιαυτοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

1. Η ΕΚΛΟΓΗ.

Τὴν Πέμπτην 28ην Αὐγούστου συνηλθεν ἐκτάκτως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ καὶ προέβη εἰς τὴν πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τοῦ χηρεύοντος θρόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Τὴν πρώτην ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τῆς Ἱ. Μονῆς Πετρακῆ, χοροστατοῦντος τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτου Κυθήρων κ. Ἰακώβου.

Ἐν συνεχείᾳ ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱεραρχίας, μὲ ψηφοφορίαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐὰν ἡ πλήρωσις τῆς κενῆς ἑδρας θὰ γίνῃ διὰ μεταθέσεως ἢ δι' ἐκλογῆς. Ὑπὲρ τῆς δι' ἐκλογῆς πληρώσεως ἐψήφισαν 40, ἐναντι 20 καὶ μίας λευκῆς.

Κατὰ τὴν νέαν μυστικὴν ψηφοφορίαν κατηρτίσθη τὸ «Τριπρόσωπον», εἰς τὸ ὁποῖον περιελήφθησαν οἱ πανοσ. ἀρχιμ. κ.κ. Μάξιμος Εὐδάς (ψῆφοι 42), Εὐστάθιος Σπηλιώτης (ψῆφοι 38) καὶ Θεόφιλος Σιμόπουλος (ψῆφοι 8). Εἰς τὴν τελικὴν φάσιν τῆς ἐκλογῆς οἱ πανοσ. ἀρχιμανδρίται Μάξιμος Εὐδάς καὶ Εὐστάθιος Σπηλιώτης ἰσοψήφησαν λαβόντες ἀνὰ 34 ψήφους. Τρεῖς ψῆφοι εὐρέθησαν λευκαί.

Λόγω τῆς ἰσοψηφίας ἐφηρμόσθη ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 25 τοῦ Νόμου 690) 1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν «ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας... μεταξὺ πρεσβυτέρων... προτιμᾶται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς ἱερωσύνης». Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. Εὐστάθιος Σπηλιώτης εἶχε τὰ πρεσβεῖα τῆς ἱερωσύνης καὶ ἐξελέγη νέος Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

2. ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑ ΜΗΝΥΜΑ.

Πρατωθείσης τῆς κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκλογῆς, ὁ Ἐφηρισμένος Μητροπολίτης κ. Εὐστάθιος Σπηλιώτης ἐκλήθη εἰς τὴν αἴθουσαν Συνεδριῶν τῆς Ἱεραρχίας, ἵνα τελέσῃ τὸ μικρὸν Μήνυμα, κατὰ τὴν καθιερωμένην Κανονικὴν Τάξιν.

Εἰσελθόντος τοῦ Ἐφηρισμένου εἰς τὴν αἴθουσαν, προσεφώνησε τοῦτον ὁ Μακ. Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνό-

δου, ἀναγγέλλας τὴν ἐκλογὴν του καὶ εἰπὼν αὐτῷ μεταξὺ ἄλλων: «Τόσον ἡ ψηφοφορία ὅσον καὶ τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ὁποῖον ἔχετε, ἐγγυῶνται τὴν ἀξίαν διαποίμανσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης. Ἄξιός!».

Εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ ἀπήντησεν ὁ Ἐφηρισμένος Μητροπολίτης κ. Εὐστάθιος, ὅστις ἠύχαρίστησε τὴν τε Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας καὶ τὸν Μακ. Πρόεδρον Αὐτῆς διὰ τὴν ἐκλογὴν του.

Ἐν συνεχείᾳ οἱ Σεβ. Συνοδικοί Σύμβουλοι κατήλθον εἰς τὸ Συνοδικὸν Παρεκκλήσιον τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τῆς Ἱ. Μονῆς Πετρακῆ καὶ ἐτέλεσαν τὸ Μέγα Μήνυμα τοῦ νέου Μητροπολίτου.

3. Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ.

Ἡ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου ἐγένετο τὴν Κυριακὴν 31 Αὐγούστου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας, τῇ συμμετοχῇ πυκνοῦ ἐκκλησιασματος ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐκ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Μεσσηνίας, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Τῆς χειροτονίας προέστη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κίτρους κ. Βαρνάβα, Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτηρίου, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεοφίλου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμονος, Πειραιῶς κ. Καλλινίκου καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου.

Συμπροσευχόμενοι ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι ἦσαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Πολύκαρπος.

Παρευρέθησαν Βουλευταί, Νομάρχαι, Στρατηγοὶ καὶ Ἀνώτατοι Δικαστικοί.

Ὀλίγον πρὸ τῆς χειροτονίας, προσφωνῶν τὸν Θεοφιλέστατον Ἐφηρισμένον Μητροπολίτην Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Θεοφιλέσταιτε Ἐψηφισμένε Μητροπολίτα τῆς Ἱερώσ Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κύριε Εὐστάθιε,

Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καθοδηγῆσαν τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ ψήφων κανονικῶν σὲ ἀνέδειξε καὶ σὲ ἐξέλεξε ὡς Μητροπολίτην τῆς ἱστορικῆς καὶ γεωραῶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ἀναλαμβάνεις μίαν Μητρόπολιν τὴν ὁποίαν ἐποίμαναν διαπρεπεῖς Ἱεράρχαι, καὶ θὰ ποιμάνῃς ἕνα λαὸν ὁ ὁποῖος κατὰ ἀκόμη κρατεῖ ἀπὸ τὴν μακροαίωνα παράδοσίν του, ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς ἀρχαίας Σπάρτης.

Ἀντιλαμβάνεσθε τὰς εὐθύνas καὶ ἀντιλαμβάνεσθε τὸ χρέος τὸ ὁποῖον ἔχετε νὰ ἐπιτελέσητε πρὸς ἕνα τοιοῦτον λαόν.

Τὸ πῶς δεόν νὰ διαποιμάνετε τὴν κληρωθεῖσάν σοι Ἱεράν Μητρόπολιν καὶ ποῖα τὰ καθήκοντά σας δὲν εἶναι οὔτε τοῦ παρόντος ἀλλ' οὔτε ἐμοῦ, καθόσον τὰ μὲν τὰ ἐδιδάχθητε κατὰ τὰς σπουδὰς σας εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν, εἰς τὸ μάθημα τῆς Ποιμαντικῆς, τὰ δὲ εἰς τὴν ἀθάνατον Βίβλον, εἰς τὰ ἱερά Εὐαγγέλια, εἰς τὰς σχετικὰς ἐκείνας περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ὁμοίει ὁ Κύριος περὶ τοῦ καλοῦ ποιμένος καὶ εἰς τὰς Ποιμαντορικὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Τὰ προσόντα σου, τὰ ἡθικὰ καὶ πνευματικά, ἢ ἐνάρετος ζωὴ καὶ ἢ κατὰ Χριστὸν πολιτεία σου καὶ ἢ ὑπηρεσία σου εἰς δύο Μητροπόλεις, εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Μεσσηνίας μέχρι χθές, ὡς Ἱεροκλήρου καὶ Προποσίτου ἀντὶς, ἐγγυῶνται τὸ λαμπρὸν μέλλον σου ὡς Ἀρχιερέως καὶ διαπιστοῦται ἀπὸ τοῦδε ἢ ἰκανῆ διαποιμάνοις τῆς Ἱερώσ Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Θεοφιλέσταιτε,

Μεταβαίνεις εἰς τὴν ἐπαλξίν σου αὐτὴν τὴν νέαν ἐπὶ συνθήκας ἃς ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι Ἐκκλησίαι βάλλονται σήμερον καὶ θὰ ὑπομείνῃς ὅπως ὑπομένει ἡ Ἐκκλησία καὶ γνωρίζει νὰ ὑπομένῃ καὶ δὲν θὰ λησμονῆς ὅτι εἶσαι καὶ Ἕλλην Ἱεράρχης καὶ δὲν θὰ φεισθῇ ἡ Ἐκκλησία τῶν στελεχῶν τῆς ἂν ποτε χρειασθῇ νὰ θυσιασθῇ καὶ πάλιν καὶ νὰ σώσῃ τὸ Ἔθνος καὶ δὲν θὰ φεισθῆς καὶ σὺ οὐδὲ αὐτῆς τῆς ζωῆς σου, ἂν παρασθῇ ἀνάγκη.

Μὲ αὐτὰς τὰς ὀλίγας καὶ ἀδράς γραμμὰς, διότι ἐπαναλαμβάνω δὲν εἶναι οὔτε ἐμοῦ οὔτε τοῦ παρόντος ἢ καθηκοντολογία πρὸς σέ, σὲ καλῶ μετὰ τῶν ἁγίων Ἀδελφῶν νὰ ἀνέλθῃς τὰς θαυμάσιες τοῦ Ἱεροῦ τούτου Βήματος καὶ νὰ ἀναλάβῃς ἀπὸ τῆς σήμερον ἐπισημῶς καὶ κανονικῶς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ σκά-

† Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος

φους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερώσ Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, δι' ἣν καὶ εὐχόμεθα ὁ Κύριος νὰ σὲ φωτίῃ καὶ ἢ Παναγία ἡμῶν, ἢ Παναγία τοῦ Βουλκάνου τῆς ὁποίας ἐπῆρξες ἀδελφός, νὰ σοῦ εἶναι προσιτῆς καὶ βοηθός. Ἀμήν.

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην, ὁ Θεοφιλ. Ἐψηφισμένος Μητροπολίτης κ. Εὐστάθιος, εἶπεν:

Μακαριώτατε Θεοτίμητε Ἱεροουργὲ τῆς προσωπικῆς μου Πεντηκοστῆς,

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Εὐλαθέστατοι κληρικοί,

Εὐλογημένε τοῦ Κυρίου λαέ,

«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν».

Τῇ ἐπινεύσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἢ Σελτῆ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος με ἐξέλεξε διὰ τῆς τιμίας ψήφου αὐτῆς Μητροπολίτην τῆς Θεοφροσύνης καὶ ἱστορικῆς Ἱερώσ Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ἀναλογιζόμενος, ὅτι ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἐν τῇ ἀνεξιχνίαστῃ αὐτοῦ βουλῇ καὶ ἐν ἄκρα συγκρατάσει, εἰς τοὺς ἰδικούς μου ἀσθενεῖς ὤμους ἐναποθέτει τὴν τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑπεύθυνον λειτουργίαν, τὴν διαποίμανσιν δηλονότι καὶ πνευματικὴν φροντίδα τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν ὁσιωτάτων Μοναχῶν καὶ τοῦ εὐλαβεσιότου, εὐσεβεσιότου, φιλοπροόδου καὶ φιλογενοῦς λαοῦ τῆς κληρωθείσης μοι Ἐπαρχίας, φέρον συνέχουμαι καὶ τρέμω παρίσταμαι ἐνώπιον τῆς φωσφόρου Χάριτος τοῦ Παρακλήτου, ἀναφωνῶν τὸ «Κύριε βοήθει μου».

Ἐνωτιζόμενος τῶν θείων λόγων ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε καὶ μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλία, μηδὲ πιοηθῆς, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς σου προπορευόμενος μετὰ σοῦ, οὐ μὴ σὲ ἀγῆ οὐδὲ μὴ σὲ ἐγκαταλίπη καὶ οὐτις πολεμήσει ἀντὶ σοῦ», μέχρι βαθέων τῆς καρδίας μου ἀφανιάσιως συγκινουῦμαι καὶ ἔνδακρος εὐχαριστῶ τὸν Πανάγαθον Θεὸν τὸν οὕτω τὰ κατ' ἐμὲ οἰκονομήσαντα.

Ἐν κλίσει γονάτων, διὰ τὰς ἀπείρους Αὐτοῦ πρὸς με εὐεργεσίας ἀπ' ἀρχῆς τοῦ βίου μου καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν τιμὴν τῆς παρουσίας στιγμῆς ἀναφωνῶ ἐκ ψυχῆς «Κύριε τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ». «Τὰ ἔλέη σου Κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ἄσσωμαι».

Τὰς εὐχαριστίας μου ἐν συνεχείᾳ προσφέρω εἰς τὴν Πάναγον τοῦ Κυρίου Μητέρα, εἰς Ἱερὸν Μοναστήριον τῆς ὁποίας, πλησίον τῆς γενετήρας μου, ψυχικῶς ἐκαλλιεργήθην καὶ πνευματικῶς ἠνδρώθην καὶ ἐποτίσθην μετὰ τὰ ἱερὰνάματα τῆς ὁδοδόξου κατὰ Χριστὸν ζωῆς καὶ πολιτείας.

Κατὰ τὴν τιμιωτάτην αὐτὴν στιγμὴν τῆς ζωῆς μου ὀφειλετικῶς ἐκφράζω πρὸς Ὑμᾶς Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα τὴν ἀπέραντον ἐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν θεομὴν διδασκικὴν καὶ λίαν ὑποχρεωτικὴν δι' ἐμὲ προσλαλιάν σας, διὰ τὴν ἱερωσύνην τοῦ παρόντος μεγάλου μιστηρίου τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίας μου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πολλὴν πατρικὴν ἀγάπην μεθ' ἧς με περιεβάλλετε ἀφ' οὗ με ἐγνωρίσατε. Ὁ ἀπέραντος σεβασμὸς μου πρὸς τὸ τίμιον πρόσωπόν σας, ἡ νύκκη μου ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσις, καὶ ἡ εὐπειθεὶά μου εἰς ὅτι καλὸν καὶ εὐλογημένον σέπεται καὶ ἀποφασίζει ἡ Μακαριότης σας, θὰ εἶναι τὸ εὐχαριστιακὸν ἀντίδωρον τῶν ἰδικῶν σας πρὸς με πατρικῶν αἰσθημάτων.

Χάριτας καὶ αἰδίων ἐγνωμοσύνην ὀφείλω πρὸς τὸν ἀγαλιόκομον καθ' ἑκάστην ὥραν καὶ στιγμὴν διὰ τὴν ἀρίστην διαποίμανσιν καὶ διοίκησιν τῆς κατὰ Μεσοηριαν Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτην αὐτῆς κ. Χρυσόστομον τὸν συμμεριζόμενον ἀπολύτως τὴν ἰδικὴν μου συγκίνησιν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς μου, διότι με περιέβαλεν ὡς φιλόσοφος πατήρ μετὰ τὸ περιθάλαιον τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς, ὑπὸ τὴν θεοφώτιστον ποιμαντορίαν αὐτοῦ, διακονίας μου, ἐνδιαφερο-

θεῖς τὰ μέγιστα διὰ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐξέλιξίν μου.

Ἐπίσης εὐχαριστῶ τὸν μετ' ἐμὲ συναγαλλόμενον Σεβ. Μητροπολίτην Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλον, πλησίον τοῦ ὁποίου διηκόνησα τὸν εὐσεβῆ καὶ εὐλογημένον λαὸν τῆς Γόρτυνίας καὶ Μεγαλοπόλεως, διὰ τὴν ἀγνότητα τῶν πρὸς ἐμὲ αἰσθημάτων αὐτοῦ.

Εὐχαριστῶ ὡσαύτως ἐκ καρδίας τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς οἵτινες προθύμως συμμετέχουν εἰς τὴν ἱερωσύνην τῆς προσωπικῆς μου Πεντηκοστῆς καὶ με ἐνίσχουν διὰ τῶν θεοπειθῶν εὐχῶν καὶ προσευχῶν των.

Καθηκόντως μνημονεύω πάντων τῶν ἐδεργειῶν μου, ἰδίᾳ δὲ τῆς στοργῆς καὶ πνευματικῆς χειροαγωγίας τοῦ συμπαρισταμένου πνευματικοῦ μου πατρὸς Ἀγαθαγγέλου καὶ τῶν φιλοστόργων καὶ εὐσεβῶν γονέων μου. Με συγκινεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἠξίωσεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς νὰ ἴδωσι τὰ περὶ ἐμὲ, ὑπὸ τοῦ ἐλέους Αὐτοῦ, σήμερον τελούμενα.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τοὺς ἐκ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως καὶ Μεσοηρίας προσελθόντας ἐνιαῦθα Κληρικούς καὶ λαϊκούς διὰ τὰ παραστώσει εἰς τὴν στιγμὴν τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίας μου.

Με ὅλην μου τὴν ψυχὴν προσαινεῖζω πρὸς τὸν Ἱερὸν Κλήρον, πρὸς τὰ Ἱερὰ Μοναστήρια καὶ πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς κληρωθείσης μοι Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, μετὰ τῶν ὁποίων ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης συνδέομαι διὰ δεσμοῦ πνευματικῆς πατρότητος καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων θὰ ἀναλώσω ὅλας μου τὰς ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις, διὰ νὰ φανῶ ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης των καὶ τῶν χρησιῶν ἐλπίδων των.

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις μετὰ συγκινήσεως μνημονεύω τοῦ ὄντιματος τοῦ ἀειμνήστου χειροτονητοῦ μου εἰς Διάκονον καὶ Προεδύτερον Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἐδισταθίου καὶ τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου μου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κυροῦ Ἱεροθέου, ὧν ἡ μνήμη ἔστω αἰωνία.

Καὶ ἤδη, διὰ προσευχῶν καὶ ἰκεσιῶν τῶν Λακεδαιμονίων ἁγίων Ὁσίου Νίκανος τοῦ «Μετανοεῖτε» πολιούχου τῆς Σπάρτης καὶ Θεοκλήτου Ἀρχιεπισκόπου Λακεδαιμονίας, τῶν Ὁσίων Θωμᾶ, Λεοντίου καὶ Γεωργίου καὶ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Μονεμβασιώτου, «Βασίλειῦ Ὀδρανίου Παράκλητε τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ Παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ Θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς Χορηγός, ἔλθε» καὶ φώτισόν με, στήριξόν με, ἐνίσχυσόν με εἰς τὴν προκειμένην ἐπισκοπικὴν διακονίαν μου ἐν τῇ ἀγιοπάτῃ Ἐκκλησίᾳ Σου καὶ καθο-

“Ο ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ,,

(ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ — ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ — ΤΥΠΟΣ)*

Τὸ θέμα μας, «Ὁ ἐπικοινωνιακὸς ἄνθρωπος» (Τηλεόραση - Ραδιόφωνο - Τύπος), εἶναι ἓνα σύνθετο, ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρο καὶ πολὺ σημαντικό πρόβλημα γιὰ τὴν ἐποχὴ μας. Στὸν ἑλληνικὸ χῶρο μέχρι σήμερα δὲν εἶχαμε παρὰ μόνο μιὰ ἀρθρογραφικὴ καὶ δημοσιογραφικὴ κάλυψή του. Μόλις τελευταία εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας μερικὲς ἐργασίες εἴτε πρωτότυπες εἴτε μεταφράσεις. Ἀπὸ τὴ δική μας πλευρὰ — ἐννοῶ τὴ θεολογικὴ καὶ ποιμαντικὴ — τὸ θέμα ἀποτελεῖ Terra incognita.

* Βισήγηση στὸ Ε' Συνέδριο Ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ» (Διορθόδοξο Κέντρο Πεντέλης, 28 Ἀπριλίου - 2 Μαΐου 1980), συγκαληθὲν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

δῆγει τὰ διαθήματά μου πρὸς εὐαρέσειον ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου.

«Κύριε, Κύριε ἀνοιξὸν μοι τὴν θύραν τοῦ ἐλέους σου». Γένοιτο! ΑΜΗΝ!

Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου ἐγένετο τὴν Κυριακὴν 28ην Σεπτεμβρίου 1980. Περὶ αὐτῆς εἰς προσεχῆς τεύχος τῆς ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

Βιογραφικὸν Σημείωμα

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου

Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

κ. Εὐσταθίου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος (κατὰ κόσμον Κωνσταντῖνος) Σπηλιώτης ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1940 εἰς Βαλύραν Μεσσηνίας. Ἐφοίτησεν εἰς τὸ Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον Καλαμάτας καὶ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Εὐθὺς μετὰ τὴν λήψιν τοῦ πτυχίου τῆς Θεολογίας ἐκάθη Μοναχὸς τὸ ἔτος 1964 εἰς τὴν πλυσίον τῆς γενεαίρας αὐτοῦ ἱστορικὴν Ἱεράν Μονὴν Βουλκάνου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐχειροτονήθη Διάκονος ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κυροῦ Εὐσταθίου, Τοποτηρητοῦ τότε τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας.

Τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἐν τῇ μεταξὺ ἐνθρονισθέντος νέου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσστόμου Θέμελη μετέβη εἰς τὴν Ἱεράν Μητροπόλιν Γόρτυνος καὶ Μεγα-

Ἐπομένως εἶναι περιττὸ νὰ ἀναφέρω ὅτι τὰ ὅσα θ' ἀκουστοῦν ἀποτελοῦν προσωπικὲς γνώμες, ποὺ μερικὲς ἴσως νὰ εἶναι καὶ ἐσφαλμένες. Θὰ ἤμουν ἰδιαίτερα εὐτυχής, ἂν θὰ συνέβαλλαν σ' ἓνα πρῶτο προβληματισμὸ καὶ μιὰ γόνιμη συζήτηση μεταξὺ τῶν συνέδρων.

** ** *

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπικοινωνίας εἶναι σύμφυτη μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἡ πράξις τῆς ἐπικοινωνίας φαινόμενο ποὺ σημαδεύει τὸν πολιτισμὸ μας ἀπὸ τὰ πρῶτα δῆματά του. Ἐκίνησε μὲ τὴν προφορικὴ ἐπικοινωνία. Προχώρησε εἰς τὴν γραπτὴ καὶ πέρασε τελικὰ εἰς τὴν ἐπικοινωνία ποὺ προσδιορίζουν τὰ ἠλεκτρονικὰ μέσα. Ἡ πρώτη μορφή, ὅπως

λοπότεως ὅπου ἐχειροτονήθη τὸ ἔτος 1966 Πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ ὡς εἴρηται μακαριστοῦ Ἱεράρχου καὶ διωρίσθη Ἱεροκήρυξ τῆς ὡς ἄνω Ἱεράς Μητροπόλεως.

Μετὰ ἑνδεκαετὴ ἱεροκηρυκτικὴν ὑπηρεσίαν μετετέθη εἰς τὴν Ἱεράν Μητροπόλιν Μεσσηνίας ὡς Ἱεροκήρυξ, ὃ δὲ οἰκείος Ἱεράρχης ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν καθήκοντα Πρωτοσυγκελλεύοντος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως καὶ καθήκοντα Ἡγουμένου τῆς Ἱεράς Μονῆς Βουλκάνου. Τὰ καθήκοντα ταῦτα ἐπετέλεσεν εὐσυνειδήτως μέχρι τῆς ἀναδείξεώς του εἰς Μητροπολίτην Σπάρτης.

Τὸ θεῖον κήρυγμα ἐκαλλιέργησεν μετὰ πολλῆς φροντίδος περιοδεύσας πλειστάκις καὶ τοὺς πλέον ἀπομειμαχρυσμένους συνοικισμοὺς ἰδίως τῆς δυσβάτου καὶ ὄρεινης Ἱεράς Μητροπόλεως Γόρτυνος.

Ἠσχολήθη μὲ τὴν Ἱεράν Ἐξομολόγησιν ἰδίως τῶν νέων καὶ διωργάνωσε τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα κατὰ ἓνα εὐλογημένον τρόπον εἰς τὰς δύο ὡς ἄνω Μητροπόλεις.

Ἀπὸ ἐτῶν ἀρθρογραφεῖ, εἶναι δὲ τακτικὸς συνεργάτης τοῦ μηνιαίου Περιοδικοῦ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας «ΔΙΔΑΧΗ».

Ἐν Μεγαλοπόλει ἴδρυσεν Συσσίτια διὰ τοὺς ἀπόρους μαθητάς, ταμείον δοηθείας φοιτητῶν καὶ ἱεροσπουδαστῶν, ὡς καὶ ταμείον προικοδοτήσεως ἀπόρων κορασιδῶν καὶ ταμείον ἐκδόσεως διδλ.αρίων σπουδῶν διὰ τέκνα πολυτέκνων οἰκογενειῶν.

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω διετέλεσε καὶ Καθηγητὴς τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμάτας καὶ τῶν Τεχνικῶν - Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν Μεγαλοπόλεως.

παρατηρεί ὁ Ζάν Καζινέβι, σχετίζεται μὲ τὴν παραδοσιακὴ κοινωνία τῆς φυλῆς, ποὺ διαμορφώθηκε μὲ τὴν χρῆση ὄλων τῶν φυσικῶν ὀργάνων ἐκφράσεως καὶ ὄλων τῶν αἰσθήσεων — δηλαδή μὲ τὰ προφορικὰ καὶ μιμητικὰ μηνύματα. Ἡ δευτέρη εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐπικράτησε στὴν κοινωνία, ἔπου κυριάρχησε ἡ γραφὴ καὶ ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν ὀρθολογισμό, τὸν ἀτομικισμό καὶ τὴν στερεότυπη σκέψη. Ἡ τρίτη εἶναι ἐκείνη ποὺ μᾶς προσφέρουν τὰ καινούργια μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως καὶ ποὺ σπάζοντας αὐτὸ τὸν κλοιὸ ἐπαυτοποθετοῦν σὲ τιμητικὴ θέση ὅλες μᾶς τὶς αἰσθήσεις, προσφέροντάς τους ἠλεκτρονικὲς προεκτάσεις. Μέσω μᾶς προηγήμενης τεχνολογίας, ποὺ γιὰ τὴν ἐπικοινωνία κορυφώθηκε στὴν ἀνακάλυψη τῆς Τηλεοράσεως, περνάμε σὲ μιὰ τρίτη φάση τοῦ πολιτισμοῦ μᾶς.

«Ἐπικοινωνιακὸς ἄνθρωπος», ἐπομένως, εἶναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνα μᾶς, τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ καὶ ἡ πολιτιστικὴ ἐξέλιξη προσδιορίζεται ἀποφασιστικὰ ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψη, τὴν καταπληκτικὴ διάδοση καὶ τὴν εὐρύτατη χρῆση τῶν ὀπτικοακουστικῶν αὐτῶν μέσων μαζικῆς ἐπικοινωνίας, ὅπως εἶναι ὁ Τύπος, τὸ Ραδιόφωνο καὶ ἰδιαίτερα ἡ Τηλεόραση.

Ἡ θέση τῶν μέσων αὐτῶν στὴ ζωὴ τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων εἶναι κυριάρχῃ. Ἡ ἐπίδραση ποὺ ἀσκοῦν τρομακτικὴ. Οἱ ἐπιπτώσεις τους πάνω στὸν πολιτισμὸ καὶ τὶς μελλοντικὲς ἐξελίξεις τεράστιες. Εἰπώθηκε γιὰ τὸν Τύπο παλαιότερα πὼς ἀποτελεῖ τὴν «τετάρτη ἐξουσία». Πολὺ φοβᾶμαι ὅτι, προκειμένου γιὰ τὰ ὀπτικοακουστικὰ μέσα, ὁ χαρακτηρισμὸς εἶναι φτωχός. Εἰδικὰ γιὰ τὴν Τηλεόραση πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι ἀποτελεῖ κοινωνικὸ γεγονός πρώτου μεγέθους. Καὶ σ' αὐτὸ συμφωνοῦν λίγο - πολὺ ὅλοι, ὅσοι ἐσκυφῶν καὶ μελέτησαν τὶς δυνατότητες ποὺ κρύβει καὶ τὶς κοινωνικὲς συνέπειες ποὺ ἔχει στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Γιὰ νὰ ἐκτιμήσουμε τὸν τεράστιο ρόλο ποὺ τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας διαδραματίζουν πάνω στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ἐξέλιξη τῆς κοινωνίας, εἶναι χρήσιμο ν' ἀναφέρουμε μὲ συνομιμία μερικὰ στατιστικὰ στοιχεία. Σύμφωνα μὲ ἔρευνες ποὺ ἔχουν γίνει σὲ διάφορες χῶρες ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀφιερώνει: τὸ 1) 5 περίπου ἀπὸ τὸ χρόνο τῆς ζωῆς του στὴν παρακολούθηση τῶν μέσων αὐτῶν. Στὴν παρακολούθηση εἰδικὰ τῆς Τηλεοράσεως ὁ μέγιστος Ἀμερικανὸς καὶ ὁ μέσος Δυτικοευρωπαῖος πολίτης δαπανᾷ 18 ὥρες περίπου τὴν ἑβδομάδα, δηλαδή περισσότερο ἀπὸ δύο ὥρες ἡμερησίως.

Γιὰ τὸν ἑλληνικὸ χῶρο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει ἄμεσα, ἀν καὶ δὲν ὑπάρχουν ἀξιόπιστα στατιστικὰ στοιχεία, υπολογίζεται ὅτι: σ' ὅληκληρη τὴ χῶρα λειτουργοῦν σήμερα πάνω ἀπὸ 2.000.000 συσκευὲς Τηλεοράσεως καὶ ὅτι ὁ μέσος Ἕλληνας ἑοδεύει στὴν παρακολούθησή της πολὺ περισσότερο χρόνο ἀπ' ὅτι οἱ Δυτικοευρωπαῖοι. Γιὰ τὸ

Ραδιόφωνο δὲ χρειάζεται νὰ γίνει εἰδικὴ ἀναφορά, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸ πόσο διαδεδομένο εἶναι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι γεγονός ὅτι ἔχει ἐπισκιάσει σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴν Τηλεόραση.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὰ ἠλεκτρομαγνητικὰ κύματα ποὺ μᾶς κατακλύζουν, ἔχουμε σήμερα καὶ τὴν πλημμυρίδα τοῦ ἐντύπου. Τοῦ κάθε λογῆς ἐντύπου. Σύμφωνα μὲ τὰ δεδομένα τῆς Στατιστικῆς Ἰπηρεσίας ποὺ ἀναφέρονται στὸ ἔτος 1977, στὴν Ἑλλάδα διατέθηκαν 278.167.954 φύλλα πολιτικῶν, οικονομικῶν καὶ ἀθλητικῶν ἐφημερίδων, 84.759.264 περιοδικὰ ποικίλης ὕλης, 3.582.858 τεύχη ἐγκυκλοπαιδείων καὶ διαφόρων ἔργων, 302.451 αὐτοτελῆ ἔργα σὲ τόμους καὶ ἑξοδεύθηκαν 97.077 τόνοι δημοσιογραφικοῦ χάρτη. Ἐπίσης πάλι: στὸ 1977 ἐκδόθηκαν 54.307.996 εἰσιτήρια θεάτρων, κινηματογράφων καὶ λοιπῶν θεαμάτων².

Ἀπὸ τὰ σύντομα αὐτὰ στοιχεῖα γίνεται, νομίζω, εὐκολὰ ἀντιληπτὸ, πόσο μεγάλη, τεράστια εἶναι ἡ σημασία τῶν μέσων αὐτῶν μαζικῆς ἐπικοινωνίας στὴ σύγχρονη ζωὴ. Ἔτσι πολὺ φυσικὰ ἀνακύπτει τὸ ἐρώτημα: Ποιὰ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάση τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντί τους; Μπορεῖ νὰ τὰ ἀγνοήσει; Ἡ: Πρέπει νὰ τὰ χρησιμοποίησει γιὰ τὴ μετάδοση τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματός της; Γύρω ἀπὸ τὸ δίδυμο αὐτὸ ἐρώτημα ὀφείλουμε νὰ κινήθουμε, προκειμένου νὰ προσδιορίσουμε τὴ θέση ποὺ πρέπει νὰ πάρει ἡ Ἐκκλησία.

Α'. Τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἡ στάση τῆς Ἐκκλησίας.

Μπορεῖ λοιπὸν σήμερα ἡ Ἐκκλησία ν' ἀγνοήσει τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας; Ἀσφαλῶς ὄχι. Κάτι τέτοιο δὲ θὰ ἦταν ἀπλῶς ἀφελεὲς καὶ ἀνόητο ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικὸ. Τὰ μέσα αὐτὰ ὑπάρχουν. Δροῦν μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ἀποτελεσματικότητά. Ἐπηρεάζουν σὲ μιὰ ἀφάνταστη ἔκταση. Ἔχουν εἰσβάλλει παντοῦ. Εἶναι φορεῖς ἐκατομμυρίων μηνυμάτων, τὰ ὁποῖα προωθοῦν πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Ἀνάμεσα στὸ λαὸ ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ποίμνιο τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ πῶς πέρα' ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους πρὸς τοὺς ὁποῖους ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ μεταφέρει: τὸ λυτρωτικὸ μῆνυμά της. Ὅταν ἐπομένως εἶναι τόσο μεγάλη ἡ δύναμη ποὺ ἔχουν' τόσο καταπληκτικὴ ἡ ἀποτελεσματικότητά τους' τόσο θατιὲς οἱ ἀνακατατάξεις ποὺ δημιουργοῦν, δὲν μπορούμε, δὲν ἐπιτρέπεται σὲ καμιά περίπτωση νὰ τὰ ἀγνοήσουμε. Ἐπιβάλλεται νὰ πάρουμε θέση ἀπέναντί τους. Νὰ ἐξετάσουμε προσεκτικὰ τὶς θετικὲς δυνατότητές τους. Νὰ ἐπισημάνουμε τὶς ἀρνητικὲς ἐπιδράσεις. Καί, τέλος, νὰ μελετήσουμε τοὺς τρόπους μὲ τοὺς ὁποῖους θὰ μπορούσαμε νὰ συμβάλουμε στὴν ἀξιοποίηση τῆς θετικῆς συνεισφοράς, τὴν ἐξουδετέρωση τῶν ἀρνητικῶν ἐπιδράσεων καὶ νὰ συντελέσουμε στὴν ἠθικοποίηση κατὰ τὸ δυνατόν τῶν ἰδίων τῶν μέσων ἐπικοινωνίας. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἡ

1. JEAN CAZENEUVE, Ὁ ἄνθρωπος τηλεθεατῆς. Ἡ Τ. V. σὺν κοινωνικὸ φαινόμενο (μετάφραση Ναταλίας Γκοῦφα), ἔκδ. ΠΥΛΗ, Ἀθήνα 1979, σ. 69.

2. Βλ. Στατιστικὴ ἐπετηρὶς τῆς Ἑλλάδος 1977, Ἀθήνα 1978, σ. 400 - 401.

παρουσία και ή κυριαρχία τους αποτελεί μιὰ τεράστια ιστορική πρόκληση. Είναι χρέος της νὰ δώσει και πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ τὴ μαρτυρία της.

1. Θετικὲς δυνατότητες.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ δυνατότητες ποὺ κρύβουν τὰ σύγχρονα μέσα ἐπικοινωνίας, ὁ Τύπος, τὸ Ραδιόφωνο και προπαντὸς ἡ Τηλεόραση —μέσο κυρίαρχο, ποὺ περισσότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα διέπει τὴν προβληματικὴ τῶν σκέψεών μας— εἶναι τεράστιες. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεση ὅτι λειτουργοῦν σωστά, ὅτι εἶναι ἐλεύθερα και ἀδέσμευτα, ὅτι δὲ γίνονται ὅπλα ἠθικῆς διαφθορᾶς, ὅτι δὲν ὑπηρετοῦν ὑπερδόουλες σκοπιμότητες και ταπεινοὺς σκοποὺς ἄλλ' ἀποδλέπουν σὲ ὑψηλοὺς πολιτιστικοὺς στόχους, ἡ συμβολή τους στὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀποφασιστικὴ. Καλύπτουν ἕνα εὐρὸ φάσμα πνευματικῶν ἀναγκῶν, ὅπως εἶναι ἡ ἐνημέρωση και ἡ πληροφόρηση, ἡ ψυχαγωγία και ἡ μόρφωση. Καλλιεργοῦν βασικὲς διανοητικὲς λειτουργίες. Φέρνουν τὸν ἄνθρωπο σὲ ἀμεση σχέση με τὴν καθημερινὴ ζωντανὴ πραγματικότητά.

Πολὺ σημαντικὸ στοιχεῖο εἶναι ὅτι ἡ γνώση παρέχεται σὲ μιὰ δάση αὐτόματα δημοκρατικὴ. Καὶ ὅτι τὰ μηνύματα ποὺ μεταδίδουν μποροῦν ταυτόχρονα ν' ἀγκαλιάζουν ἕνα ἀσύλληπτα μεγάλο ἀριθμὸ ἀνθρώπων³. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ τὰ μέσα ἐπικοινωνίας πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι, περισσότερο ἀπ' ὅτιδήποτε ἄλλο, προωθοῦν μιὰ εἰρηνικὴ κατάρριση τῶν συνόρων. Καλλιεργοῦν συνείδηση οἰκουμενικὴ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Καί, φέρνοντας σ' ἐπαφὴ αὐτονομίους ἐθνικοὺς πολιτισμοὺς, συντελοῦν στὴν ἀλληλογνωριμία τῶν λαῶν και τὴ δαθμαία συνεννόηση τῶν ἀνθρώπων.

Ἰδιαίτερα γιὰ τὴν Τηλεόραση τὰ πράγματα μᾶς πείθουν πῶς ἡ ἀποψη, ὅτι ἀποτελεῖ τὴ μεγαλύτερη ἐφεύρεση τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸ διδλίο, θρίσκειται πολὺ κοντὰ στὴν ἀλήθεια. Μὲ τίς δυνατότητες ποὺ ἔχει νὰ παρουσιάζει: ὄχι μόνο δράση, ἀλλὰ και ποίηση, μουσικὴ, πλαστικὴ τέχνη και νὰ δίνει πληροφορίες γιὰ τὰ ἦθη και ἔθιμα, τὴ θρησκεία και τὸν πολιτισμὸ ἄλλων τῶν χωρῶν και τῶν λαῶν τῆς γῆς, γίνεται ἕνα ἄριστο παιδαγωγικὸ,

3. «Εἶτε πρόκειται γιὰ τὸν Τύπο, τὸ Ραδιόφωνο ἢ τὴν Τηλεόραση —παρατηρεῖ ὁ Καζένεβ—, βλέπουμε ἀμέσως, ὅτι οἱ νέες τεχνικὲς τῆς μετάδοσης δίνουν στὰ μορφωτικὰ μηνύματα μιὰ ἀξημένη ἀποτελεσματικότητά, ἀπὸ τὸ γεγονός και μόνον ὅτι προσεγγίζουν ἕνα πλατὺ κοινὸ. Ὅτι ἀκριβῶς σημαίνει ἡ ἔκφραση «μαζικὴ ἐπικοινωνία». Ἄρκει νὰ σημειώσουμε —γιὰ νὰ πειθοῦμε— ὅτι σ' ἕνα και μόνο βράδυ ἡ μικρὴ ἄθνη ἔκανε γνωστὴ τὴν τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου «Πέρσες» σὲ ἕνα μεγαλύτερο ἀριθμὸ ἀνθρώπων. Ὅτι δὲν μπόρεσε νὰ γίνει αἰῶνας μέχρι σήμερα. Στὸ χῶρο τῆς ἐνημέρωσης, μποροῦμε νὰ θυμῶσουμε ὅτι: τὰ πρῶτα θήματα τοῦ ἀνθρώπου στὴ Σελήνη τὰ παρακολούθησαν, με συγκίνηση και τὴν ἴδια στιγμή πολλές ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων σ' ὅλο τὸν κόσμο». JEAN CAZENEUVE, ὁ.π., σ. 142.

μορφωτικὸ και πολιτιστικὸ μέσο. Ἐνα πλατὺ κοινωνικὸ σχολεῖο ποὺ ἐπιδρᾷ στὴν ὅλη διάπλαση τοῦ λαοῦ και ἰδιαίτερα τῶν παιδιῶν⁴.

Ὁ ρόλος τῆς Τηλεόρασης ἀποδαίνει ξεχωριστὰ σημαντικὸς στὸ χῶρο τῆς παιδείας με τὴ δημιουργία τῆς «τηλεκαπαιδεύσεως» ἢ ὀπτικοακουστικῆς διδασκαλίας, ποὺ ἀπὸ χρόνια ἐφαρμόζεται σὲ ἄλλες χῶρες και ποὺ ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1977 ἔκανε τὴν ἐμφάνισή της και στὴν πατρίδα μας⁵.

Ἐξ ἄλλου ἡ βέβαιη διέυρυνση τοῦ πεδίου δράσεως τῶν ἠλεκτρονικῶν εἰκόνων, οἱ διάφορες ἐφαρμογές τους σὲ ποικίλους τομείς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας και ἡ ἐπιζόμενη τεχνολογικὴ ἐξέλιξη με τὴ χρῆση δορυφόρων, τὴν τηλεδιανομὴ με καλώδια (ἐνσύρματη τηλεόραση), τίς βιντεοκασέτες, τοὺς βιντεοδίσκους κ.ἄ., θὰ καταστήσουν στὸ μέλλον τὴν Τηλεόραση καθοριστικὸ παράγοντα πρῶτου μεγέθους στὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ.

2. Ἀρνητικὲς ἐπιδράσεις.

Γεννιέται ἔμως τὸ ἐρώτημα: Μέχρι σήμερα ὡς ποῖο βαθμὸ ὑπῆρξε θετικὴ ἢ συνεισφορά τῶν συγχρόνων μέσων ἐπικοινωνίας; Ἡ ἀπάντηση δυστυχῶς εἶναι: Σ' ἕνα ἐλάχιστο βαθμὸ. Καὶ αὐτὰ τὰ λίγα θετικὰ στοιχεῖα προσφοράς χάνονται μέσα στίς πολλές ἀρνητικὲς ἐπιδράσεις και τὴ φθορὰ πού, ὅπως λειτουργοῦν και με ὅ,τι προσφέρουν, ἔχουν πάνω στοὺς ἀνθρώπους και ἰδιαίτερα τοὺς νέους. Οἱ ἐκτιμήσεις μᾶς ξεκινοῦν κυρίως ἀπὸ τὴν Τηλεόραση, ποὺ εἶναι τὸ κατ' ἐξοχήν μέσο μαζικῆς ἐπικοινωνίας, και ἀφοροῦν και στίς ξένες και στὴν ἐλληνικὴ Τηλεόραση. Κατ' ἀνάγκην περιοριζόμεστε σὲ μιὰ ἀπλή ἀναφορά, μιὰ και ἡ ἀνάλυσή τους σὲ δάθος θὰ ἀπαυτοῦσε πάρα πολὺ χρόνο.

1) Ἡ ἀπόδραση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν πραγματικότητα στὴν «ὑπερπραγματικότητα» τῆς Τηλεόρασης. Ἡ φυγὴ του ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς ἐμπειρίας στὸ βασίλειο τῆς φαντασίας και τοῦ ὄνειρου. Εἶναι χαρακτηριστικὸς ὁ τίτλος ποὺ ἀποδόθηκε στὴν Τηλεόραση ἀπὸ τὴ Μαίριου Οὐδίν' «τὸ γαρκωτικὸ με τὴν πρίζα». Ἡ αὐτοπαράδοση αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴ μαγεία τοῦ θεαματικῶ και τοῦ φανταστικῶ τὸν ἀποσυνδέει ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, ἀφοῦ τὸν φέρνει σὲ ἐπαφὴ μαζί της ἐπιλεκτικὰ και κλασματικὰ. Τὸν ἐξαπατᾷ ἀφοῦ τὸν εἰσάγει σὲ χῶρους μὴ πραγματικούς ἀλλὰ κατασκευασμένους και ὄνειρώδεις. Τὸ αἰσθάνεται βέβαια ὁ σημερινὸς ἀνθρώπος, λόγῳ τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς, σὰν ἀνάγκη. Καὶ ἡ ἀπογοήωση αὐτὴ φαίνεται νὰ εἶναι ἰδιαίτερα γοητευτικὴ. Ὅστόσο ἔχει τίς δυσμενεῖς παρενέργειές της.

4. Μιχάλη Κασσωτάκη, Τηλεόραση και ἀγωγή, Ἀθήνα 1978, σ. 17.

5. Βλ. Θ. Καρζῆ, Τηλεόραση και Παιδεία. Ἡ Ἑλλάδα στὸν ἀστερισμὸ τῆς ὀπτικοακουστικῆς διδασκαλίας. Ἀθήνα 1979.

2) Παθητικότητα και πνευματική υποτονία. Η παρακολούθηση της Τηλεόρασης είναι από τη φύση της πράξη παθητική. Ο άνθρωπος γίνεται ένας παθητικός δέκτης μηνυμάτων. Ο διάλογος καταργείται. Το άτομο παύει να συζητά. Η ικανότητα της σκέψης και της κρίσεως αμβλύνεται. Ίδιαίτερα εμφανείς οι συνέπειες αυτές είναι στα παιδιά που αιχμαλωτίζονται από τη γοητεία της οθόνης και για ώρες ολόκληρες καθημερινά βρίσκονται κάτω από την επίδρασή της.

3) Υποβάθμιση της κοινωνικής ζωής. Άλλα και η κοινωνική ζωή των ανθρώπων υποβαθμίζεται. Εφόσον ο διάλογος καταργείται, οι συζητήσεις αραιώνουν, οι ευκαιρίες προσωπικής αναστροφής περιορίζονται, ο άνθρωπος απομονώνεται. Χάνει την επαφή του με την κοινωνική πραγματικότητα.

4) Μαζικοποίηση και αλλοτρίωση του ανθρώπου. Έκτεθειμένος ο άνθρωπος στην ισχυρή επίδραση των μηνυμάτων των μέσων επικοινωνίας είναι εύλογο ότι αλλοτριώνεται καθημερινά. Γίνεται «τηλεκατευθυνόμενος». Έξαφανίζεται η ιδιαιτερότητα και η ιδιομορφία του προσώπου και εισάγεται η μαζική νοοτροπία και τα μαζικοποιημένα σχήματα ζωής.

5) Η μετατροπή του ανθρώπου σε καταναλωτική μονάδα. Βέβαια για τη δημιουργία της καταναλωτικής κοινωνίας δεν εθύνονται αποκλειστικά και μόνο τα μέσα επικοινωνίας. Όπωςδήποτε όμως συνέβαλαν αποφασιστικά, ρυμουλκούμενα από τη μαγία του κέρδους των κεφαλαιοκρατών. Η διαφήμιση, που ή τεχνική της στις μέρες μας έχει ξελιχθεί σε επιστήμη, ομδαρδίζει κυριολεκτικά τους ανθρώπους υποδαυλίζοντας άσταμάτητα κάθε είδους επιθυμία και δημιουργώντας όλοένα και νέες τεχνητές ανάγκες σε καταναλωτικά αγαθά.

6) Προβλήματα, πρέπει να προσθέσουμε, δημιουργεί η Τηλεόραση και στην υγεία μας. Η ακινησία, η ένταση και ιδιαίτερα ο τηλεοπτικός υπερκαταναλωτισμός που παρατηρείται δυστυχώς σε πολλές ελληνικές οικογένειες, είναι βέβαιο ότι καταπονεί τον άνθρωπο ψυχικά και σωματικά και ότι επηρεάζει σοβαρά την όραση.

Οι παραπάνω συνέπειες, ως ένα βαθμό, σχετίζονται με τη φύση της Τηλεόρασης. Οι επόμενες συνδέονται κυρίως με τον τρόπο που λειτουργεί και τα μηνύματα που μέσω των προγραμμάτων της διαχετεύει.

7) Αύξηση της έγκληματικότητας. Με τη δύναμη υποβολής που ασκεί πάνω στον τηλεθεατή, τα προγράμματα που παρουσιάζει και το γεγονός ότι είναι προσβάσιμη πολύ εύκολα —βρίσκεται μέσα στο ίδιο μας το σπίτι και το μόνο που χρειάζεται είναι να πατήσουμε ένα - δυο κουμπιά, πράγμα που δε συνέβαινε με τον Κινηματογράφο—, η Τηλεόραση έχει συντελέσει τα μέ-

γιστα στην αύξηση της έγκληματικότητας κυρίως της νεανικής⁶.

8) Προβλήματα οικογενειακής ζωής. Η Τηλεόραση εισβάλλοντας μέσα στην οικογένεια επέφερε σημαντικές ανακατατάξεις στο ρυθμό ζωής και στις σχέσεις των μελών της. Οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα αισθητές στις οικογένειες χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Νευρικήτητα, δυσκολία αλληλοκατανόησης, απουσία ουσιαστικής επικοινωνίας και διαλόγου, συχνές συγκρούσεις και διάφορα άλλα είναι τα δυσμενή επακόλουθα της κυριαρχικής παρουσίας της Τηλεόρασης στο ελληνικό σπίτι. Υπενθμίζουμε τη χαρακτηριστική έκκληση που απηύθυνε προς τους Αυτικογερμανούς το Μάιο του 1978 ο Καγκελλάρος Χέλμουτ Σμίτ, με την οποία τους ζήτησε να κλείνουν μια μέρα τη δομάδα τις τηλεόρασεις τους για να συζητούν.

9) Χαλάρωση των ήθων. Η αντίληψη για τη ζωή που καλλιεργούν τα μαζικά μέσα επικοινωνίας και κυρίως η Τηλεόραση είναι έντελως υλιστική και ήδονοθηρική. Μορφωτικό ιδεώδες είναι ο άνθρωπος του πλούτου, της χλιδής και της ήδονης, που, προκειμένου να τα επιτύχει δε διστάζει μπροστά σε τίποτε. Δεν υπολογίζει ήθικους φραγμούς. Δε φοβάται ανθρώπινους νόμους. Δε σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

10) Η εισαγωγή ξενοτρόπων ήθων και εθίμων και η θαυμαία αλλοίωση της πολιτιστικής μας ταυτότητας. Και σ' αυτό δε συνετέλεσαν μόνο τα μαζικά μέσα. Όπωςδήποτε όμως διαδραμάτισαν και εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Για να πεισθεί κανείς αρκεί να ρίξει μια πρόχειρη ματιά σ' ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα Ραδιοτηλεόρασης. Και τα δυο κανάλια τροφοδοτούνται από ένα ύψηλο ποσοστό ξένων εκπομπών. (Παλαιότερα το ανέβαζαν στο 82%. Τελευταία πρέπει να έχει μειωθεί σημαντικά). Το πόσο τώρα οι εκπομπές αυτές αλλοιώνουν το πολιτιστικό πρόσωπο του τόπου και διαστρέφουν τα ήθη και τις παραδόσεις του λαού, είναι εύκολο κανείς να καταλάβει, φτάνει να είχε την υπομονή να παρακολουθήσει μερικές απ' αυτές.

11) Επιπτώσεις στη θρησκευτική ζωή. Η παρουσία της Τηλεόρασης είχε τις δυσμενείς επιπτώσεις της και στη θρησκευτική μας ζωή. Όλοι γνωρίζουμε ότι η πτώση του αριθμού των εκκλησιαζομένων πιστών και ιδιαίτερα των παιδιών και των νέων οφείλεται σ' ένα μεγάλο ποσοστό στο τηλεοπτικό πρόγραμμα του Σαββάτου. Αισθητή ακόμη υπήρξε η επίδρασή της στην αποδυνάμωση των Κατηχ. Σχολείων και άλλων δραστηριοτήτων της ένορίας.

(Συνεχίζεται)

ΣΥΜΕΩΝ Π. ΚΟΥΤΣΑΣ

Έεροκήρυξ

6. Βλ. αναλυτική εξέταση του θέματος και τις αντίθετες απόψεις στο Μιχάλη Κασσωτάκη, δ.π., σ. 22 - 30.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. { Πρωτ. 3681
Διεκπ. 1754

Ἀθήνησι τῇ 8-9-1980

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 21 τοῦ Ν. 590) 1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τοὺς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτ. 340) 159) 25.1.1980 καὶ 890) 426) 5.3.1980 Συνοδικῶν ἐγγράφων δημοσιευθέντος «προκα-

ταρτικῶν» καὶ «συμπληρωματικῶν» Πίνακα τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸν κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν «Πίνακα Ὑποψηφίων» κληρικῶν τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα τυπικὰ προσόντα πρὸς ἐγγραφήν αὐτῶν εἰς τὸν ὡς προείρηται Πίνακα τῶν δι' Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων.

Π Ι Ν Α Κ Ε

ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΕΙΣ ἣΝ ΑΝΗΚΕΙ
1. Ἀρχ.μ. ΑΔΡΑΚΤΑΣ Γερμανός	Πειραιῶς
2. » ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ Γεώργιος	Λαγκαδᾶ
3. » ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ Ἰωάννης	Θεσσαλονίκης
4. » ΔΩΡΙΖΑΣ Παρθένιος	Σπάρτης
5. » ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Χρυσόστομος	Γόρτυνος
6. » ΚΑΛΥΒΑΣ Ἐμμανουήλ	Ν. Ἰωνίας - Φιλαδελφείας
7. » ΚΑΤΣΑΓΙΤΗΣ Ἐλευθέριος	Περιστερίου
8. » ΚΥΡΑΤΖΗΣ Ἀμβρόσιος	Βερροίας
9. » ΛΑΓΙΤΣΕΡΑΣ Τιμόθεος	Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος
10. » ΜΑΜΟΥΛΕΛΗΣ Προκόπιος	Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
11. » ΜΑΝΩΛΕΑΣ Τιμόθεος	Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς
12. » ΜΕΡΤΥΡΗΣ Προκόπιος	Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος
13. » ΕΥΝΟΣ Χρυσόστομος	Νέας Σμύρνης
14. » ΠΑΣΣΑΣ Νικηφόρος	Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς
15. » ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ Φιλήμων	Φθιώτιδος
16. » ΠΟΥΛΟΣ Παντελεήμων	Θεσσαλιώτιδος
17. » ΣΑΧΠΕΛΙΔΗΣ Στέφανος	Θεσσαλονίκης
18. » ΤΡΑΜΠΟΣ Στέφανος	Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου
19. » ΦΡΑΓΚΙΑΔΗΣ Θεοδόσιος	Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχ.μ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΛΙΑΠΗΣ

Η ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΟΡΚΟΔΟΣΙΑΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ*

Ἄλλα τὴν Ἁγίαν Γραφήν ἠρμήνευσαν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον πρῶτοι οἱ Ἅγιοι Θεοφῶροι Πατέρες. Ἐπομένως καὶ διὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα εἰς αὐτοὺς πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν. Πράγματι καὶ ἡ διδασκαλία τῶν Πατέρων ἀντιτίθεται εἰς τὸν ὅρκον, μὲ θάσιν θεδαίως τὴν Κυριακὴν περὶ τούτου ἐντολήν⁴⁵. Συγκεκριμένως ὁ Μέγας Βασίλειος εἰς τοὺς Κανόνας του Ι' καὶ ΚΘ' ἀπαγορεύει πάντα ὅρκον⁴⁶. Τὸ αὐτὸ κάνουν καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος⁴⁷ καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ἰδιαιτέρως ὁ Χρυσόστομος⁴⁸, ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ νομικὴν παιδείαν, μὲ τὴν συλλογιστικὴν του ἀποδεικνύει τὸ περιττὸν τῆς ὀρκοδοσίας. «Ἐἰ μὲν πιστεύεις» λέγει, «ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ μὴ ἐπαγάγης τοῦ ὅρκου τὴν ἀνάγκην, εἰ δὲ οἶδας, ὅτι ψεύδεται μὴ ἀναγκάσης ἐπιρκεῖν»⁴⁹.

Ἄλλα καὶ ἐν Συνόδῳ οἱ Πατέρες ἀπεφάσισαν κατὰ τοῦ ὅρκου. Ἐπὶ παραδείγματι ἡ Ζ' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμένη Σύνοδος διὰ τῆς ΣΤ' Πράξεως αὐτῆς ἀπεφάνθη «ὅρκῳ μὴ ἐθέσωμεν τὸ στόμα ἡμῶν, ἀλλὰ τῆς Κυριακῆς φωνῆς ἀκούσωμεν λεγούσης, μὴ ὁμῶσαι ἕλως»⁵⁰.

Ἄρα, λοιπόν, καὶ ἡ Ἱερὰ Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας ἐρμηνεύουσα τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀπαγορεύει πάντα ὅρκον.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 353 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17-18 τεύχους.

45. Περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος διδασκαλίας τῶν Πατέρων ἰδὲ ἀντὶ ἄλλων Ε. Μ α ν τ ζ ο υ ν ἑ α, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 11 ἐπ.

46. Γ. Ρ ἄ λ λ η - Μ. Π ο τ λ ῆ, Σύγγραμμα θεῶν καὶ ἱερῶν Κανόνων, τ. 5ος. Ἀθήναι 1855, σσ. 124 ἐπ., 165 καὶ 249.

47. Ε. Μ α ν τ ζ ο υ ν ἑ α, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 11.

48. Εἰς πλεῖστα χωρία τοῦ ὁ Χρυσόστομος καταφέρεται μὲ μεγάλη σφοδρότητα κατὰ τοῦ ὅρκου. Ἐπὶ παραδείγματι, ἀποτεινόμενος εἰς αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι λέγουν, ὅτι ὁ ὅρκος εἶναι ἀναγκαῖος διὰ τὴν κοινωνίαν μας, λέγει: «ὅταν ὁ Θεὸς ἀποφαίνεται, σοφισμῶν οὐκ ἐστὶ καιρὸς. Ὁ Θεὸς εἶπεν μὴ ὁμολογῆσαι» (P.G. 49 σ. 164). Δὲν διστάζει δὲ νὰ διακηρύξῃ «τὸ γὰρ ὀρκίζειν τοῦ φονεῦν ἐστὶ χειρόν» (P.G. 49 σ. 160).

49. P.G. 49, σ. 161.

50. Ρ ἄ λ λ η - Π ο τ λ ῆ, ἐνθ. ἀνωτ. τ. 2ος σ. 308.

Αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν ἀκολουθοῦσα ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἀνέκαθεν ἐκράτησεν ἐχθρικήν στάσιν πρὸς πᾶσαν ὀρκοδοσίαν. Εἰς Ἐγκύκλιον Ἐπιστολὴν αὐτῆς πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τὸ 1849, διαφαίνεται καθαρῶς ἡ ἀρνητικὴ αὐτῆ στάσις. Τὴν Ἐπιστολὴν υπογράφουν ἐκτὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Ἱερὰ Σύνοδος, καὶ οἱ Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας Ἱερόθεος, Ἀντιοχείας Μεθόδιος καὶ Ἱεροσολύμων Κύριλλος. Ἔτσι δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι αὐτὴ περιεδλήθη μὲ διορθόδοξον κύρος.

Ἀφορμὴν διὰ τὴν ἐκδοσὶν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου ἐκδοσις διελίου, εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸν Κωνσταντινὸν Οἰκονόμον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπερημύνετο τοῦ ὅρκου. Ἀντιθέτως ὁ Οἰκονόμος ὑπεστήριξε, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπηγόρευσε πάντα ὅρκον^{51,52}.

51. Τὸ διελίον ἐπιγράφεται «Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἡ περὶ Ὀρκου. Ἀθήναι, 1849». Ἐριστικώτατος καὶ ἐμπροσθὴς ὁ Φαρμακίδης ὀδηγεῖται εἰς ἀνοικτεῖς διὰ κληρικῶν ἀκρότητας. Τὴν στάσιν τοῦ σοφοῦ Κωνσταντινίου Οἰκονόμου ἐρμηνεύει ὡς εὐκαιρίαν δημιουργίας ἀναταραχῆς εἰς τὴν κοινωνίαν (ἰδὲ σ. 2. τοῦ διελίου).

52. Τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἔριδα ἰδὲ ἀντὶ ἄλλων εἰς Δ. Μ π α λ ἄ ν ο υ, Θεοκλήτος Φαρμακίδης. Λόγος λεχθεὶς κατ' ἐντολὴν τῆς Συγκλήτου. Ἀθήναι 1933, σσ. 41-42. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι τὸ ζήτημα ἠγέρθη διὰ πρώτην φοράν τὸ 1829. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δύο ἱερεῖς ἐκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Πρωτοκλήτου Δικαστηρίου Καλαμάτας (σημερινοῦ Πρωτοδικείου) νὰ καταθέσουν ὡς μάρτυρες εἰς μίαν δίκην. Ὅσοι κατ' ἀρχὰς ἠρνήθησαν ἐπικαλούμενοι τὴν Κυριακὴν ἀπαγόρευσιν. Μετὰ, ἕως, ἀπειλῆν τοῦ Προέδρου ὑπέκυψαν καὶ ὀρκίσθησαν, διὰ δὲ τὴν πράξιν των αὐτὴν ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἐπίσκοπος Ἐλαιῆς Παΐσιος ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς μακροχρόνιον ἀργίαν. Τὸ γεγονός ἐλαβε διαστάσεις. Ὁ τότε ὑπουργὸς Δικαιοσύνης Ἰωάννης Γεννατᾶς, ἐγκρατῆς νομομαθὴς ἀλλὰ καὶ πείσμων, διὰ γνωμοδοτήσεώς του ἀντέκρουσε τὴν ἄποψιν τοῦ Ἐλαιῆς διὰ συλλογισμῶν πολιτιστικῶν. Διαφαίνεται καθαρῶς εἰς τὴν γνώμην του, ὅτι τὸν ἐνδιαφέρει ἡ πολιτικὴ πλευρὰ τοῦ πράγματος καὶ οὐχὶ ἡ θρησκευτικὴ. Διαβλέπει οὗτος, εἰς τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν, τὴν τάσιν ἀνωκοχῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Περὶ πάντων τούτων ἰδὲ: Τ. Γ ρ ι τ σ ο π ο ὕ λ ο υ, Περὶ ὅρκου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Καποδίστρια καὶ γνωμάτευσιν Ἰωάννου Γεννατᾶ ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἐν ΑΕΚΔ τ. Ζ (1952) σ. 115 ἐπ.

Ἡ Ἐπιστολή ἀφοῦ καταδικάζει ἐκείνους οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν γὰ ἀποδείξουν τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς Πατέρας ἀντιθέτους τῇ «εὐαγγελικῇ νομοθεσίᾳ», καταλήγει:

«Ὁὕτω τοίγυν τοῦ πάλοι νόμφ νομοθετήσαντος Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ μὴ ὀμόσαι ὅλως ἐν τῷ νόμφ τῆς Χάριτος ἐντελλομένου καὶ τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς τοῦτ' αὐτὸ παρακλεουσύσης, ὡσαύτως καὶ τῶν ἐνδόξων καὶ θεοφόρων ἡμῶν Πατέρων, τὸ παντὸς ὅρκου ἀπέχεσθαι συμφώνως παραγγελόντων καὶ τῆς παραδόσεως παρακλεουσύσης, **ψ ε ὕ δ ο γ τ α ι** προφανῶς οἱ τὴν ὀρκωμοσίαν ὡς νομοθετημένην, οὐχὶ παρὰ τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῆς τῆς ἱερᾶς πίστεως παρεισάγοντες, οὐδὲ διακρίνουσιν ὅσον ἔλαθον ἑαυτοὺς ἀντικαταστήσαντες κατὰ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῇ **κ α ι ν ο φ α ν ε ι** περὶ τοῦ ὀρκοδοτεῖν διδασκαλίᾳ περιπεσόντες»⁵³.

Ἡ Ἐπιστολή αὕτη δίδει σαφῆ ἀπάντησιν περὶ τῆς θέσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐναντι τοῦ ὅρκου. Βεβαίως ὁ Φαρμακίδης δὲν ἐπέισθη. Ἐπρεπε, ὅμως, γὰ πεισθῆ ἢ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία καὶ γὰ μὴν ἐνδῶση εἰς τὴν πράγματι καινοφανῆ περὶ ὅρκου διδασκαλίαν⁵⁴.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω νομίζομεν, ὅτι ἀδιάστως συνάγεται, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπαγορεύει πάντα ὅρκον. Ἐπομένως καὶ ὁ ἐξαναγκασμὸς τῶν πιστῶν Αὐτῆς πρὸς ὀρκοδοσίαν ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως παραδίασιν τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τούτων, καθ' ὅσον ἐξαναγκάζονται γὰ προσδοῦν εἰς ἐνέργειαν ἀντίθετον πρὸς τὰς θρησκευτικὰς τῶν πεποιθήσεις. Ὅσακις, λοιπόν, οἱ συνειδητοὶ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ προσέρχωνται γὰ καταθέσουν ὡς μάρτυρες ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων ἢ τῶν ἀνακριτικῶν ὀργάνων ἢ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ δικαστηρίου ἐπάγεται εἰς αὐτοὺς ὅρκος εἰς πολιτικὴν δίκην, ἀντιμετωπίζουσι οὕτω δεινὸν δίλημμα ἢ γὰ ὀρκισθοῦν καὶ οὕτω γὰ παραδοῦν τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἢ γὰ ἀρνηθοῦν τὴν ὀρκοδοσίαν, ὅποτε ἀπειλοῦνται κατ' αὐτῶν ἄλλου εἶδους συνέπειαι⁵⁵.

Ἄρα ὁ ἰσχύον τύπος τοῦ ὅρκου εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸ ἄρθρον 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, ὡς παραδείξων δεινῶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, δηλαδὴ τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν Ἑλλήνων.

53. Ρ α λ λ η - Π ο τ λ η, ἐνθ. ἀνωτ. τ. 5ος σ. 621.

54. Παρὰ ταῦτα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3158)472)13.6.1880 ἐγγράφου τῆς θεωρεῖ τὸν ὅρκον «λατρεῖαν ἐξωτερικὴν πρὸς δόξαν Θεοῦ». Σ. Γ ι α ν ο π ο ὕ λ ο υ, Συλλογὴ ἐγκυκλίων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τοῦ 1883 μέχρι σήμερον. Ἀθήναι 1901, σ. 198 ἐπ.

55. Πρβλ. Ἀ. Μ α ρ ί ν ο υ, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 253, 254.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος καὶ ἡ ἐναντι τοῦ ὅρκου στάσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ νομοθέτης ὄρισεν τὸν ἰσχύοντα τύπον διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἑτεροδόξους, μὲ τὴν ἀπόλυτον δεβαιότητα, ὅτι οὗτος δὲν ἐρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν χριστιανικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος διδασκαλίαν⁵⁶. Τὴν δεβαιότητα αὐτὴν ἤντησεν ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐχὶ μόνον οὐδέποτε διεμαρτυρήθη δι' αὐτόν, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖ τοῦτον εἰς τὴν Ποινικὴν αὐτῆς Δικονομίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ διότι ὑπῆρξαν πολλοὶ τῶν νεωτέρων θεολόγων, οἱ ὅποιοι ὑπεστήριξαν τὴν ἀναγκαιότητα τῆς θρησκευτικῆς ὀρκοδοσίας⁵⁷.

Μετά, ὅμως, ὅσα ἐδείξαμεν ἀνωτέρω παρατηρεῖται τὸ ἐξῆς φαινόμενον. Ἡ Ἐκκλησία στηριζομένη εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Πατέρων ἀπαγορεύει τὸν ὅρκον. Τὴν ἀπαγόρευσιν δὲ αὐτὴν διακηρύσσει καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τῆς προμνησθείσης Ἐγκυκλίου Ἐπιστολῆς, ἐν ἀπολύτῳ συμφωνίᾳ εὐρισκόμενον μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἰσχύει καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Τοῦτο δὲ καθ' ὅσον Αὕτη κατ' ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ὀφείλει γὰ τηρῆ ἀπαρασαλεύτως, ὡς καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη Ἐκκλησία, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις.

Οὕτω, λοιπόν, τὸ Σύνταγμα, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὁ Πατριαρχικὸς Τόμος τοῦ 1850, ἐπιβάλλει τὴν ἰσχύον τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ παραδόσεων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἢ ὅποια ὀφείλει γὰ τηρῆ ταῦτα ἀπαρασαλεύτως. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν διαφυλάσσεται ἡ ἐνότης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Παρὰ τὴν ἀπαρασαλεύτως καὶ ἡ Πολιτεία ἐναντι τούτων, ὧν οὐδεμία ἀθέτησις ἢ τροποποίησις διὰ μεταγενεστέρως πράξεως τῆς ἐπιτρέπεται⁵⁸. Ἐπομένως διὰ γὰ ἔχῃ λογικότητα καὶ ἐσωτερικὴν συνέπειαν τὸ Σύνταγμα πρέπει εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο γὰ ἐρμηνευθῆ ὡς ἐξῆς ἡ Πολιτεία διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου αὐτοδευσιμεύεται εἰς τὸ γὰ ἀποφύγη πᾶσαν ὑποχρέωσιν, διὰ νόμου, τῶν ἐκ τῶν πολιτῶν τῆς Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ὅπως παραδοῦν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς πίστεώς των. Ἐν ἄλλοις λόγοις εἶναι ἀπαράδεκτος ἢ ὑπαρξίς κανόνων τοῦ θεοῦ δικαίου ρυθμιζόντων τὴν δρᾶσιν τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἀντιθέτως πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Ἠθικήν⁵⁹.

56. Γ. Π ρ ί ν τ ζ ι π α, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 43.

57. Πρβλ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 41 ὑποσημείωσιν.

58. Πρβλ. Γνωμοδότησιν Χ ρ. Ρ ο κ ο φ ὕ λ λ ο υ καὶ Ἡ λ ί α Χ α λ κ ι ο π ο ὕ λ ο υ ἐν τῷ τόμῳ «Γνωμοδοτήσεις περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νέου Συντάγματος». Ἀθήναι 1975, σ. 72.

59. Πρβλ. καὶ Κ. Β ο υ γ ι ο ὕ κ α, Ἡ ὀρκισίς τῶν μοναχῶν ὡς μάρτύρων εἰς τὴν ποινικὴν δίκην, ἐν «Ἀρμενόπουλος» τ. 1960, σσ. 138, 139.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Προκατειλημμένοι ισχυρισμοί.

Ἐσχάτως ἐν ἄρθρῳ, ὅπερ ἐδημοσιεύθη εἰς πρωτὴν ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, ἐγένετο ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τρόπον ἡμισὶ ἀνικελευμένων καὶ ὅλως ἀπαράδεκτον. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι καὶ τὰ ὅσα ἐσημειώθησαν περὶ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, ἣτις παρέχεται ἐν τοῖς σχολείοις. Αὕτη, κατὰ τὸν προκατειλημμένον ἀρθρογράφον, «ὄχι μόνον δὲν ἀνοίγει ὁρίζοντες σκέψης στὰ νέα παιδιά γιὰ τὴν ἀναζήτηση τοῦ θείου ἢ τῆς ἠθικῆς σιάσης ζωῆς, ἀλλὰ ὀδηγεῖ δογματικὰ πρὸς σκοταδιστικὰ μορφὰς θρησκευτικῆς ἀντίληψης καὶ τελικὰ νοθεύει καὶ στρεβλώνει γενικώτερα τὸν τρόπο σκέψης».

Οἱ ισχυρισμοὶ οὗτοι παραθεωροῦν τὸ γεγονός, ὅτι ἢ ἐν τοῖς σχολείοις θρησκευτικὴ ἀγωγή, ὡς καὶ ἄλλοτε ἔχει σημειωθῆ ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ, ὑποβοηθεῖ τὸν καθολικὸν ἀξιολογικὸν προσανατολισμὸν καὶ τὴν ὁλοκληρώσειν τῆς προσωπικότητος, διότι ἱκανοποιεῖ θεμελιώδεις προδιαθέσεις τοῦ ἀνθρώπινου ὄντος καὶ εἰδικώτερον τὰς θαυτέρας ἀνησυχίας τῆς νεανικῆς ψυχῆς, ἣτις ἀπερχάνεται τὸν νυχλιισμόν καὶ ἀναζητεῖ πάντοτε τὴν ὑψίστην ἀξίαν καὶ τὸ ὑψιστὸν ἀγαθόν. Ἐπι πλέον ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή φέρει εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὴν μακροαίωνα πολιτιστικὴν παράδοσιν τοῦ Γένους, δξύνει τὴν κριτικὴν σκέψιν, ὀδηγεῖ εἰς τὴν ὀρθὴν ἀξιολόγησιν τῶν διαφόρων ἰδεολογιῶν, ἀναπτύσσει τὴν διαλογικὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς αὐτοτελείας καὶ τοῦ ὑπευθύνου αὐτοπροσδιορισμοῦ με ἐλευθέρων κατάρτασιν ἢ ἀπόρριψιν τῶν διδασκομένων. Ἡ πυροδότησις τῆς ἐλευ-

θερίας εἶναι ἐξησφαλισμένη, διότι ἡ ὑγιὴς θρησκευτικὴ ἀγωγή ὑποδεικνύει τὴν ὁδὸν τῆς ἀντιστάσεως ἐναντίον τοῦ ὠφελιμισμοῦ, τοῦ αἰοιτισμοῦ καὶ τοῦ ἠδονισμοῦ, ἣτις δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον δι' ἠρωϊκῆς πάλης καὶ ἐλευθέρως προτιμήσεως τοῦ «καρεῖτονος» ἀντὶ τοῦ «χειρόνος».

Αἰτήματα τοῦ νέου Πρυτάνεως

τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

κ. Εὐαγγέλου Θεοδώρου.

Ὁ νέος Πρύτασις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, ὅστις ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλέον ἔτη εἶναι συντάκτης τῶν περιοδικῶν «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημερίδι», ἐν τῇ εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιευομένη ὁμιλία του κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ ἀγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Πανεπιστημιακοῦ ἔτους, ἀναφερόμενος εἰς τὰς προϋποθέσεις τῆς ἀννρώσεως τῆς ποιητικῆς στάθμης τῆς πανεπιστημιακῆς ζωῆς, εἶπε, πρὸς τοὺς ἄλλοις τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἐπιτέλεια, ποὺ θὰ ἐμυρνώσῃ τις ἐπιλείμενες διαρθρωτικὰς ἀλλαγὰς μέσα στὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀ ν ὠ τ ε ρ ο ς ἀ ξ ι ο λ ο γ ι κ ὸ ς καὶ ἠ θ ι κ ὸ ς π ρ ο σ α ν α τ ο λ ι σ μ ὸ ς. Τὸ ξεκαθάρισμα τῆς ἰδεολογικῆς φουσιγγωμίας καὶ ταυτότητος τοῦ Πανεπιστημίου μας μέσα στὴν ἀληθινὰ ἐλεύθερον διακίνηση τῶν ἰδεῶν καὶ στὸν πλουραλισμὸ τῶν ἀπό-

Πῶς, λοιπόν, ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν ἡ Ἐκκλησία ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπαρασάλευτον τήρησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ παραδόσεων καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην ὑποχρεοῦται εἰς παραδίξιαν τούτων διὰ τοῦ ἰσχύοντος ὅρκου; Καὶ θεδαίως ἐνταῦθα λέγοντες Ἐκκλησίαν ἐννοοῦμεν καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα Αὐτῆς.

Ἄρα καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν ἡ θρησκευτικὴ ὁροδοσία.

Νομίζομεν, ὅτι ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐδείχθη ἡ πολλαπλότης τῆς ἀντισυνταγματικότητος τῆς ἰσχύουσης ὁροδοσίας, ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς, τῶν ὁποίων, πρὸς τοὺς ἄλλοις, παραδιιάζεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως. Διηλαδὴ παραδιιάζεται ἀτομικὸν δικαίωμα προστατευόμενον διὰ τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος. Τὰ προβλήματα ταῦτα ἐγεννήθησαν καὶ παραμένουν ἐφ' ὅσον ἰσχύει θρησκευτικὸς τύπος τοῦ ὅρκου. Ἀντιθέτως ἂν εἶχε θεσπισθῆ ἡ ἀνόμωτος κατάθεσις, ἢ ἡ ἐπὶ τῷ λόγῳ μόνον τῆς τιμῆς τοιαύτη, πολλὰ προβλήματα θὰ εἶχαν ἀποφευχθῆ.

Ἐκτὸς τούτων ἡ ὄλη προβληματικὴ δεικνύει τὴν εὐθύνην τοῦ Κράτους ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας διὰ τὴν διατήρησιν του. Εὐθύνη ἡ ὅποια σηρίζεται εἰς τὸ διόλου ἐπιθεδαιωμένο ἐπιχείρημα, ὅτι ἂν καταργηθῆ ὁ ὅρκος θὰ καταρρεῦσῃ τὸ δικαιοδοτικὸν μας οἰκοδόμημα⁶⁰. Ἐπ' αὐτοῦ δύναται τις νὰ ἀναφερθῆ εἰς τὰς στρατιάς τῶν ψευδομαρτύρων, οἱ ὅποιοι δὲν διστάζουν νὰ ὀρκισθοῦν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου διὰ νὰ εἶπουν τὰ ἐπονείδιστα ψεῦδη των. Χαρακτηριστικὰ ἀλλὰ καὶ γραφικὰ εἶναι τὰ ὅσα καταγγέλλει ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης εἰς τὸ διήγημά του «Μεγαλείων ὀφώνια». Ἐκεῖ διὰ τῆς ἰδιαζούσης εἰς αὐτὸν θαυμασίας περιγραφικῆς ἱκανότητος ἀφηγεῖται, τὰ «θαύματα» τῆς «διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως». Ταῦτα εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν δὲν εἶχε παῦσει ὁ ἀντίπαλος τῶν φωνῶν τοῦ Φαρμακίδου περὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ θρησκευτικοῦ ὅρκου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΠΡΙΝΤΖΙΠΑΣ

Βιβλιοθηκῆριος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

60. Γ. Π ρ ι ν τ ζ ι π α, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 43.

φρων ἢ ἀνάληψη ἐκστρατείας, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἀνιδιοτελῆς διακομματικὴ συμφωνία καὶ πανεθνικὴ πανεπιστημιακὴ πολιτικὴ ἢ ἐξασφάλιση τοῦ ἀληθινοῦ ἀσύλου, ποὺ θὰ ἐγγυᾶται τὴν ἀπόρροιατικὴ λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου ἢ συνεχῆς ἐπαγρύπνηση πρὸς αὐτοέλεγχον, αὐτοδιόρθωση καὶ μερικὲς φορὲς αὐτοκάθαρση τοῦ σώματος τῶν Καθηγητῶν, τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ καὶ τῶν Φοιτητῶν ἢ συνεχῆς αὐτοκριτικὴ τοῦ γεμάτου ἀπὸ παλὺ καὶ ζωντάνεια φοιτητικοῦ κινήματος καὶ ἡ δημιουργία σ' αὐτὸ ἀτμοσφαιρᾶς εἰρηρηνικῆς συνπαράρξεως, μέσα σὴν ὅποια οἱ φοιτητὲς θὰ κατανοοῦν πῶς εἶναι ἀδέλφια μὲ κοινὸς στόχους — νὰ μερικὰ αἰτήματά μας».

Χαρακτηριστικῶς ὁ νέος Πρύτανης προσέθεσε τὰ ἐξῆς: «Ὅλοι οἱ φορεῖς τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἔργου πρέπει νὰ μελετήσουμε πῶς νὰ μὴ συσσωρευόμεν τὴς ἐπὶ μέρους ἀποσπασματικὰς ἐνέργειάς μας σ' ἓνα μηχανικὸ ἄθροισμα, ἀλλὰ νὰ τὴς ἐνιάσωμε σ' ἓνα ὁργανικὸ ὅλο καὶ σύστημα ἐπιδιώξεων καὶ σκοπῶν. Μόνο εἶτοι τὸ Πανεπιστήμιό μας θὰ μπορέσῃ κάποτε νὰ ἀκτινοβολήσῃ ὄχι μόνον ὡς ἐκπαιδευτικὸ καὶ ἐρευνητικὸ κέντρο, ἀλλὰ καὶ ὡς φυτόριο πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ, ὡς ἐστὶ ἀύγιο ἰδεολογικοῦ αὐτοπροσανατολισμοῦ καὶ πολιτιστικῆς ἀκτινοβολίας».

Εὐχόμεθα ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσῃ τὸν καθηγητὴν κ. Θεοδώρου εἰς τὰ πρυτανικά του καθήκοντα καὶ εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν πόθων του.

Ἀσύνητος ματαιοπονία.

Ἐκκλησιαστικὸς ὀλόκληρος ὁ κόσμος παρηκολούθησε τὰ διαδραματισθέντα προσφάτως ἐν Πολωνίᾳ, ἐνθα ἡ ἐργατικὴ τάξις παρουσιάσθη συνδεδεμένη μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶχεν ὡς μίαν τῶν κυριωτέρων συνδικαλιστικῶν τῆς ἐπιδιώξεων τὴν ἀποκατάστασιν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ τὴν ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως μετάδοσιν τῆς Θείας Λειτουργίας.

Ἡ ὑπὸ τῆς κομμουνιστικῆς κυδεργήσεως ἱκανοποίησις τῶν αἰτημάτων τῶν γονυπετῶς προσευχομένων ἐργατῶν εἶναι νέα ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἐπὶ δεκαετίας προσπάθειαι τῆς στρατευομένης ἀθεΐας ἐγγνώρισαν οἰκτιρᾶν ἀποτυχίαν καὶ κατέστησαν συνειδητόν, ὅτι οὐδεμία δύναμις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκριζώσῃ τὸν πρὸς τὸ Θεῖον ἔμφυτον καὶ μύχιον πόθον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Εὐχόμεθα, ὅπως τὰ γεγονότα τῆς Πολωνίας ἀφηνίσουσιν τοὺς ἡγέτας πασῶν τῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν, ἵνα κατανοήσουσιν ὅτι αἱ ἐχθρικαὶ κατὰ τῆς Θεοσεβείας προσπάθειαι ἀποτελοῦν ἀσύνητον ματαιοπονίαν.

Κοινωνικὴ μέριμνα

κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐκδόσεων «Τῆνος» ἐνκλοφύρησε τὸ γ' τεύχος τῆς σειρᾶς «Τί προσφέρει ὁ Χριστιανισμός». Τὸ τεύχος τοῦτο, ἀναφερόμενον εἰς τὴν κοινωνικὴν μέριμναν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, παρουσιάζει ἀξιολόγους προσπάθειας, αἰτινες εἶχον ἀναληφθῆ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς τομεῖς αἰτῆς προνοίας τοῦ παιδιοῦ, τῶν ἡλικιωμένων καὶ τῶν ἀναπήρων, τῶν φυλακισμένων καὶ τῶν αἰχμαλώτων, τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἀνιάτων. Χαρακτηριστικαὶ ἐπίσης εἶναι αἱ προσπάθειαι πρὸς «ριζικωτέραν ἀντιμετώπισιν τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας καὶ δυστυχίας».

Ὡς σημειοῦται εὐστόχως ἐν τῷ Προλόγῳ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τεύχους, ἡ προνοιακὴ δράσις τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὰς χαλεπὰς διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἡμέρας δικαιολογεῖ τὴν γνώμην τοῦ ἀειμνήστου γερομανοῦ καθηγητοῦ Ernst Benz, κατὰ τὴν ὅποιαν ἀντιμισθίασας τὰς καταστροφάς, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐπέδωκε μὲ ἀξιοθαύμαστον ζῆλον εἰς κοινωνικὴν δράσιν καὶ ἔκαμε σημαντικὰς συμβολὰς εἰς τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια εἶχον δημιουργηθῆ διὰ τὸ ἔθνος καὶ τὸ εἶχον οἰκονομικῶς ἐξαντλήσει... Ἡ κοινωνικὴ δράσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἶναι πιδανὸν ἢ ἰσχυροτέρα ἱστορικὴ μαρτυρία, ἥτις ἀντικρούει τὰς ἀορίστους κατηγορίας, ὅτι ἡ Ὀρθοδοξία ἀπέτυχεν εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς ἡθικῆς.

Νὰ καταπολεμηθοῦν

τὰ γενεσιουργὰ αἰτία.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς λήξεως ὁργανωθείσης ἐν Ν. Ἰωνίᾳ Ἐκθέσεως πρὸς καταπολέμησιν τῶν ναρκωτικῶν ἐδόθησαν εἰς τὴν δημοσιότητα στοιχεῖα, συμφώνως πρὸς τὰ ὅποια κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ἐσημειώθη αὐξησις περὶπου 400% εἰς τὰς παραβάσεις τῆς σχετικῆς νομοθεσίας. Μάλιστα ὁ εἰδικὸς ἐκπρόσωπος τῆς Χωροφυλακῆς ἐτόνισεν, ὅτι ἀδὲν πρέπει νὰ μᾶς παρασύρῃ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἀπόλυτοι ἀριθμοὶ τῶν συλληφθέντων ἀτόμων εἶναι σχετικῶς μικροί. Σημασίαν μεγαλυτέραν ἔχει ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως αὐτῶν... Εἶναι φανερόν, ὅτι ἐν μέγα ποσοστὸν νέων ἔχει ἐπηρεασθῆ ἐκ τοῦ μύθου, τὸν ὅποιον πλάθουσι ἐκεῖνοι, ποὺ ἐπιδιώκουσιν τὴν διάδοσιν τῶν ναρκωτικῶν... Δι' αὐτὸ εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ μέλλον νὰ δημιουργηθῆ ἐκρηκτικὸν πρόβλημα καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Αἱ προειδοποιήσεις αὗται πρέπει νὰ ὀδηγήσουσιν εἰς συνεργασίαν πάντων τῶν ἀρμοδίων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς δημιουργίας τοῦ προβλήματος αὐτοῦ. Πρέπει νὰ μελετηθῆ ἡ λήψις οὐ μόνον κατασταλτικῶν, ἀλλὰ καὶ προληπτικῶν μέτρων. Πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἐπισημανθοῦν καὶ νὰ καταπολεμηθοῦν τὰ γενεσιουργὰ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Το κοινωνικό έργο των 'Ι. Μητροπόλεων

στο Ραδιόφωνο

Με την παρουσία του κοινωνικού και φιλανθρωπικού έργου της 'Ι. Μητροπόλεως Κορίνθου άρχισε, στα πλαίσια της έκπομπής «'Η Εκκλησία στο Λαό», που μεταδίδεται κάθε Σάββατο, 10.15 π.μ., από το Α' Πρόγραμμα του Ραδιοφώνου της ΕΡΤ, ή επί μέρους προβολή της προσφοράς της 'Εκκλησίας μας.

'Ακολουθεί ή παρουσίαση του έργου των 'Ι. Μητροπόλεων Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, Νικαίας κ.λπ. και σταδιακά θά παρουσιασθούν όλες οι 'Ι. Μητροπόλεις. Γι' αυτό παρακαλούνται οι Σεβ. Ποιμενάρχες που έχουν συγκεντρωμένα στοιχεία, να επικοινωνήσουν με το Γραφείο Τύπου της 'Ι. Συνόδου, που έχει την εδδύνη και την επιμέλεια της έκπομπής, για την ολοκλήρωση της προσπάθειας (τηλ. 744.108).

'Ι. Μητρόπολις 'Ηλείας και 'Ωλένης

Νέο παρεκκλήσιο αφιερωμένο στον Άγιο Μόδεστο έγκαινιάσε το πρωί της Κυριακής 7 Σεπτεμβρίου 1980 ο Σεβ. Μητροπολίτης 'Ηλείας και 'Ωλένης κ. 'Αθανάσιος στο 'Ι. 'Ησυχαστήριο Θείας 'Αναλήψεως Ζερού - 'Αμαλιάδος.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας χοροστάτησε στον πανηγυρικό 'Εσπερινό, που έγινε όπως κάθε χρόνο στο υπαίθριο της 'Ι. Μονής Παναγίας Βισοδιωτίσσης, στη Σχολή 'Αγιογραφίας και Μουσικής, κοντά στον Άγιο 'Ιωάννη Λεπρινών. 'Ακολούθησε δλονύκτια 'Ακολουθία. 'Εφάλε συζαντινός χορός υπό την διεύθυνση του Καθηγητή κ. 'Αγγέλου Κούνα.

Το πρωί της επομένης ημέρας ο Σεβ. κ. 'Αθανάσιος τέλεσε πανηγυρική Θεία Λειτουργία στον άρχαίο και ιστορικό ναό της 'Ι. Μονής της Παναγίας της Βλαχέρνας Κάτω Παναγιάς Κυλλήνης, που γιόρταζε. 'Εκει, όπως είναι γνωστό, λειτουργεί το νεόδμητο Γηροκομείο της 'Ι. Μητροπόλεως.

'Ι. Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Δύο νέους διακόνους κι έναν πρεσβύτερο χειροτόνησε τον περασμένο Αύγουστο ο Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. 'Αμβρόσιος.

αίτια, τα οποία ώδθουν τους νέους εις την χορήσιν των ναρκωτικών.

'Εξοπλισμοί και πολεμικαί συγκρούσεις.

Το Διεθνές 'Ινστιτούτον Μελετών διά την Ειρήνην της Σιοκχόλμης ανέφερεν εσχάτως, ότι «αί τοπικαί πολεμικαί συγκρούσεις μετά τον Β' παγκόσμιον πόλεμον, από του 1945 μέχρι σήμερα», είχαν ως αποτέλεσμα «εικοσιπέντε εκατομμύρια νεκρών», δηλαδή τό ήμισον των όδηγηθέντων εις θάνατον υπό της μεγάλης άνθρωποφαγής των ετών 1939 - 1945». 'Ωσαύτως τό αυτό 'Ινστιτούτον έπισημαίνει τους μεγάλους κινδύνους, ότινες απειλούν την άνθρωπότητα

'Επίσης έκηρε στις 16 Αύγουστου μοναχό τον κ. Μιχαήλ Μάτσο, πτυχιούχο της 'Ανωτάτης Βιομηχανικής. Στις 19 και 20 του ίδιου μηνός, υποδέχθηκε μαζί με τις λοιπές 'Αρχές του Νομού τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Κυπριανού και τον συνόδευσε στις 'Ι. Μονές Μεγάλου Σπηλαίου και 'Αγίας Λαύρας.

Στην περίοδο του Δεκαπενταγούστου, κλιμάκιο από 14 ιερείς και διακόνους τέλεσε τις ιερές ακολουθίες του Παρακλητικού Κανόνος και κήρυξε τον θείο λόγο σε 105 χωριά της 'Ι. Μητροπόλεως. Στις 30 Αύγουστου, ο Σεβ. Ποιμενάρχης έγκαινιάσε τον νέο 'Ι. Ναό 'Αναλήψεως Λυκούργιας Καλαβρύτων.

Στις 10 Αύγουστου, έγινε στον υπαίθριο χώρο της πλατείας της 'Αγίας Λαύρας εορταστική εκδήλωση για τους πολυτέχνους, ή όποια οργανώθηκε από την 'Ι. Μητρόπολι. Στην ίδια εκδήλωση, ο Σεβ. απένευσε και τά βραβεία των νικητών του διαγωνισμού εκθέσεως ιδεών για τη δημιουργία Νεανικού Κέντρου στο Αίγιο, που από καιρό είχε προκηρύξει ο ίδιος.

'Ολόκληρο τον μήνα, ο Σεβ. βρισκόταν στα Καλάβρυτα, θερινή έδρα της 'Ι. Μητροπόλεως και είχε καθημερινή επικοινωνία με τό παμνιο της δυσπρόσιτης αυτής περιοχής της επαρχίας του.

Οίκουμεικόν Πατριαρχείον

Πυρκαϊά που εκδηλώθηκε στην περιοχή του Φαναρίου από αποθήκη εφθλέτων χημικών υλών, απείλησε και τό Οίκουμεικό Πατριαρχείο, που απείχε μόλις 300 μέτρα από την έστία της. 'Η πυρκαϊά κατεστάλη ύστερα από προσπάθειες 12 ώρων, αλλά στο μεταξύ είχε καταστρέψει 61 κτίρια και έδγαλε στο έρθμο 172 οικογένειες. Οι ζημιές ύπολογίζονται σε 6 εκατομμύρια δολάρια.

'Οπως δήλωσε εκπρόσωπος του Πατριαρχείου, έσπασαν μερικά τζάμια στο κτίριο των γραφείων από τά έκσπενδονιζόμενα θραύσματα, ενώ προς στιγμήν απειλήθηκε και ο ιστορικός ναός του 'Αγίου Γεωργίου. 'Άλλες ζημιές δεν υπέστη τό Πατριαρχείο.

'Ι. Μητρόπολις Κώου

Το ποσό του ένός εκατομμυρίου δραχμών διέθεσε από τις προσωπικές του οικονομίες ο Σεβ. Μητροπολίτης Κώου κ.

ένεκα του άγρίου ανταγωνισμού εις τό πεδίο των έξωφρενικών έξοπλισμών. 'Ός αναφέρεται εν σχετική ανακοινώσει του, τά έξοδα διά την κατασκευήν νέων όπλων θά φθάσουν τά 500 δισεκατομμύρια δολαρίων.

Αί διαπιστώσεις αΐται, ως και οι έκοπώντες καθημερινώς καταστροφεικοί τοπικοί πόλεμοι, επιβάλλουν την κινητοποίηση και την συνένωση των ανά την οικονομική φιλεισηνικών δυνάμεων υπό την ηγίδα του «'Αρχοντος της Ειρήνης», δηλαδή του Χριστού, προς όργάνωσην στανροφορίας έναντιον του απειλούντος τό άνθρώπιον γένος όλοκληρωτικού άφανισμού.

Ίεζεκιήλ για την αποπεράτωση της νέας πτέρυγας του Γηροκομείου της Ί. Μητροπόλεως.

Όπως έγινε γνωστό, στο 3ο χιλιόμετρο, στη διασταύρωση του δρόμου των χωριών με το χωματόδρομο του Πλατανίου (Κερμετέ), η Ί. Μητρόπολις απέκτησε οικόπεδο 20 στρεμμάτων, όπου θα δημιουργηθεί πρότυπο Κέντρο Νεότητας με αθλοπαιδιές και με πτέρυγα για όρφανοτροφείο.

Έξ άλλου, έχει ήδη έτοιμασθή το νομικό καθεστώς για τη λειτουργία Μοναστηριού του Πρωτοκλήτου Ανδρέα, κοντά στο Μαστιχάρι, σε έκταση 30 στρεμμάτων, που παραχώρησαν οι Ίεροί Ναοί Αγίας Τριάδος και Αγίων Αποστόλων Αντιμαχίας. Ήδη λειτουργεί στο νησί με αξιόλογη προσφορά γυναικεία Μονή του Αγίου Νεκταρίου.

Για την αποπεράτωση των καταστημάτων της πολυκατοικίας της Ί. Μητροπόλεως στην οδό Κανάρη, ή κ. Ήλπινική Ιωαννίδου διέθεσε το ποσό των 300.000 δρχ. Η Ίδια, επίσης, πρόκειται να χρηματοδοτήσει την ανακαίνιση του παλαιού επισκοπείου και τη μετατροπή του σε βιβλιοθήκη.

Ί. Μητρόπολις Σουηδίας

Συνεπληρώθη η ανέγερσις της νέας εδρικού αιθούσης του Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Γεωργίου Στοκχόλμης, η οποία θα χρησιμεύη διά την συγκέντρωσιν των ένοριτών και διά τας άλλας εκκλησιαστικάς, έκπολιτιστικάς και κοινωνικάς δραστηριότητας της Ίερās Μητροπόλεως και της Ένορίας.

Τά εγκαίνια της νέας αιθούσης έγιναν την Κυριακήν, 14 Σεπτεμβρίου 1980, έορτην της Ύψώσεως του Τιμίου Σταυρού, εθθς μετά την θείαν Λειτουργίαν.

Έπετέεθη πανηγυρική άρχιερατική θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Μητροπολίτου Σουηδίας κ. Παύλου.

Έπακολούθησε δεξίωσις εις την νέαν αίθουσαν.

Πολλοί Έλληνες και φίλοι της Ίερās Μητροπόλεως έτίμησαν με την συμμετοχήν των την ιστορικήν και Ίεράν αδήτην ήμέραν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις: α) των άρθρων 38 παρ. 2, και 67 του Ν. 590)1977, β) του Ν.Δ. 1398)1973, γ) του Ν. 673)1977 και δ) την ύπ' αριθ. 3090)13.9.1977 Απόφασιν Ήμϊων «Περί κατανομής των οργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακός Ίερούς Ναούς της Ίερās Άρχιεπισκοπής Άθηνών», και προκειμένου, ίνα προδωμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίου προς πλήρωσιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τή Ίερή Ναή Αγίου Κωνσταντίνου - Ηλιουπόλεως, καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσι την Διακονικήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά ύπό του άρθρου 34)1α του ύπ' αριθ. 2)1969 Κανονισμού, «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσίευσσεως της παρούσης προκηρύξεως εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν ήμϊν τά νομιμασμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Άθήναις τή 22α Σεπτεμβρίου 1980

† Ο Άθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερά Μητρόπολις Άρτης

Έχοντες ύπ' όψει: 1) Τά άρθρα 1 και 2 του Ν. Δ. 1398)1973 «περί συστάσεως Οργανικών θέσεων Διακόνων», 2) Τήν ύπ' αριθ. 204)23.11.1973 απόφασιν ήμϊων «περί συστάσεως τέκα (10) Οργανικών θέσεων Διακόνων έν τή Ίερή Μητρόπολις Άρτης», μειωθείσων εις έξ (6) διά του ύπ' αριθ. 461)30.3.1976 έγγραφου ήμϊων προς την Αγίαν και Ίεράν Σύνοδον της Έκκλησίας της Ελλάδος και 3) Τά άρθρον 33 παρ. 2 και 3 του ύπ' αριθ. 2)1969 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος «περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών» και προκειμένου να προδωμεν εις την πλήρωσιν της κενής Οργανικής θέσεως Διακόνου του Ίερού Ένοριακού Ναού Αγίου Δημητρίου Άρτης, καλούμεν τούς βουλομένους και κεκτημένους τά ύπό των άνωτέρω διατάξεων προβλεπόμενα προσόντα, όπως, έντός μηνός από της δημοσίευσσεως της παρούσης εις τό Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ύποβάλωσιν ήμϊν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά, ίνα προδωμεν εις την ανακήρυξιν αυτών ως ύποψηφίων διά την ως άνω θέσιν.

Έν Άρτη τή 10η Σεπτεμβρίου 1980

† Ο Άρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νικοπόλεως και Πρεβέζης

Έχοντες ύπ' όψει: 1. Τας διατάξεις του Ν. 590)1977 (άρθρον 37 παρ. 2 και άρθρον 38 παρ. 2), 2. Τας διατάξεις του Α.Ν. 2200)1940 και του Κανονισμού 2)1969, 3. Τας διατάξεις του Ν. 1398)1973 και τας ύπ' αριθ. 14 και 16 Πράξεις ήμϊων, προκηρύσσων τας κενάς έφημεριακάς θέσεις των Ίερών Ένοριακών Ναών Αγίου Δημητρίου Γυμνοτόπου και Αγίου Γεωργίου Γοργομούλου, καθώς και τας κενάς διακονικάς θέσεις Αγίου Βασιλείου Πρεβέζης και Αγίας Τριάδος Ελαιώνος και προσκαλούμεν τούς επιθυμούντας να καταλάβωσιν αυτάς, όπως ύποβάλωσιν έντός των νομίμων προθεσμιών τά δικαιολογητικά των.

Έν Πρεβέζη τή 13η Σεπτεμβρίου 1980

† Ο Νικοπόλεως και Πρεβέζης ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών

Έχοντες ύπ' όψει την διάταξιν του άρθρου 33 του ύπ' αριθ. 2)1969 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος, «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά ύπό του Νόμου προβλεπόμενα προσόντα προς κατάληψιν της κενής Έφημεριακής θέσεως του Ίερού Ναού Αγίου Νικολάου - Γρού, του Δήμου Χίου, όπως, έντός μηνός από της δημοσίευσσεως της παρούσης προκηρύξεως έν τή Περιοδική «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ύποβάλωσιν ήμϊν τά ύπό του Νόμου όριζόμενα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Χίω τή 15η Σεπτεμβρίου 1980

† Ο Χίου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Έδέσσης, Πέλλης και Άλωπιάς

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις των άρθρων 33, 34, 35 και 36 του ύπ' αριθ. 2)1969 Κανονισμού της Αγίας και Ίερās Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος, «περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», προκειμένου να προδωμεν εις την ανακήρυξιν ύποψηφίων προς πλήρωσιν των κενών Έ-

φημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἁγίου Νικολάου Ἁγίας Φωτεινῆς, 2) Ἁγίου Δημητρίου Ἀετοχωρίου, 3) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀρχοντικοῦ, 4) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀφάλου, 5) Ἁγίου Χαλαράμπους Δάφνης, 6) Ἁγίου Νεκταρίου Πόλεως Ἐδέσσης, 7) Ἁγίων Ἀρχαγγέλων Ἐπισκοπῆς, 8) Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Κρύας Βρύσης, 9) Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου Λάκκας, 10) Ἁγίου Ἀλεξίου Λειβαδίτης, 11) Ἁγίου Γεωργίου Λάκων, 12) Ἁγίου Παντελεήμονος Μεσιανοῦ, 13) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Νέας Ζωῆς, 14) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πιπεριῶν, 15) Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Πλαγιαρίου, 16) Ἁγίας Παρασκευῆς Πλατάνης καὶ 17) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πλευρώματος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ἐδέσσει τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου 1980

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Σάββα Ἀγουρίδη, Καθηγ. Παν/μίου, Ἱστορία τῶν χρόνων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1980, σελ. 454.

Κωνσταντίνου Δ. Καλοκύρη, Μελετήματα Χριστιανικῆς Ὁρθοδόξου Ἀρχαιολογίας καὶ Τέχνης. Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1980, σελ. 568.

Π. Γρηγορίου, Πορεία πρὸς τὴν Ἐνότητα, Ἀθήναι 1978, τόμος Α' σελ. 718, τόμος Β' 728.

Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, Ἡ χριστιανικὴ τελειότητα, Κείμενο, εἰσαγωγή, μετάφραση - σχόλια ἱερομονάχου Παγκρατίου Μπροῦσαλη, Ἀθήνα 1980, σελ. 120.

Μιχαήλ Καρδαμάκη, πρωτοπρεσβυτέρου, Ὁρθόδοξη Πνευματικότητα — Ἡ ἀθηντικότητα τοῦ ἀνθρώπινου ἦθους. Ἐκδ. «Ἀκρίτας», Σειρὰ «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία», ἀρ. 3. Ἀθήνα 1980, σελ. 384.

Δημ. Δ. Κωτσάκη, Καθηγ. Παν/μίου, Ὁμιλοῦν οἱ Ἕλληνες Ἐπιστήμονες περὶ Ἐρηκείας, ἔκδ. «ΖΩΗ», Ἀθήναι, σελ. 160.

VITTORIO MESSORI, Ὑπόθεση Ἰησοῦς, με πρόλογο τοῦ LUCIO LOMBARDO RADICE τοῦ Κ.Κ.Ι., ἔκδ. «Πορεία Πνευματικῆ», Ἀθήνα 1980, σελ. 302.

Παλλάδιου, Ἀκουακὴ Ἱστορία, εἰσαγωγικά - μετάφραση Μοναχοῦ Συμεῶν, ἔκδ. Ἱ. Μονῆς Σταυρονικήτα, Ἀθῆναι Ὁρος 1980, σελ. 184.

RECHERCHES DE SCIENCE RELIGIEUSE (περιοδικόν, τόμος 68, ἀρ. 2, Ἀπρίλιος - Ἰούνιος 1980). PARIS, σελ. 161 - 320.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μυτιλήνης **ΙΑΚΩΒΟΣ**

† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης **ΒΑΡΝΑΒΑΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικῶν : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.
B) Ἐξωτερικῶν : Δολλάρια 15 ἑτησίως.
Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κων. Γ. Μπόνης, Ἀκαδημαϊκῶς, Ὁμοτ. Καθηγητῶν τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ Σπουδάζουσα Νεότης. Μάθησις καὶ Βιβλίον.

Σεβ. Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Χρονικὸν τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Μαρτυρίου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Πάτρας.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Πρωτάνεως τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Πανεπιστημιακὰ Αἰτήματα.

Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου.

Ἀρχιμ. Συμεῶν Κούτσα, «Ὁ ἐπικοινωνιακὸς ἄνθρωπος» (Τηλεόραση - Ραδιόφωνο - Τύπος).

Πίναξ τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων.

Γεωργίου Θ. Πρίντζιπα, Ἡ ἀντιουταγματικότης τῆς πρὸς ὀρθοδοσίαν ὑποχρεώσεως τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Νέα Βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 710.734

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.